

ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE
SPODNJE GAMELJNE 61 A, 1211 LJUBLJANA-ŠMARTNO

NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V
SPODNJESAVSKEM RIBIŠKEM OBMOČJU

OSNUTEK

Sp.Gameljne, april 2010

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

**NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V SPODNJESAVSKEM
RIBIŠKEM OBMOČJU**

OSNUTEK

Pripravil: Aljaž Jenič, univ.dipl.biol.

Strokovni sodelavci: Marko Bertok, univ.dipl.biol.

Direktor: Dejan Pehar, spec.

Datum: 14.04.2010

Kazalo

Uvod.....	4
Splošni opis ribiškega območja	4
Meje, površine in identifikacijske številke revirjev ribiškega območja.....	4
Pregledna karta ribiškega območja.....	10
Pregledne karte ribiškega območja s prikazanimi območji, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status	11
Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v spodnjesavskem ribiškem okolišu	15
Opis, oziroma ocena biološke produktivnosti	16
Seznam vrst in njihova razširjenost.....	16
Ocena naseljenosti in dinamike rasti	26
Podatki o drstiščih	27
Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja.....	33
Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja.....	33
Pregled in presoja uplena	33
Pregled in presoja vlaganj	35
Pregled realizacije načrtovanih ukrepov	36
Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov.....	36
Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib	36
Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib	36
Varstvo ribjih vrst zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000.....	43
Ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status.....	45
Usmeritve za trajnostno rabo rib	45
Načela posegov v populacije rib	45
Ribolovni režim.....	45
Obseg ribolova	47
Drugi posegi	47
Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib	49
Poribljavanja ribolovnih revirjev	49
Vrsta in obseg sonaravne gojitve	49
Odvzem spolnih celic	50

Uvod

V skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/2006) in Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008) Zavod za ribištvo Slovenije na podlagi mnenja izvajalca ribiškega upravljanja in lokalne skupnosti pripravi osnutke načrtov ribiškega upravljanja v ribiških območjih. V postopku priprave osnutkov načrtov so bili le ti usklajeni z naravovarstvenimi smernicami Zavoda RS za varstvo narave.

Splošni opis ribiškega območja

Meje, površine in identifikacijske številke revirjev ribiškega območja

Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/2007) v Sloveniji določa dvanajst ribiških območij. Ribiško območje je največja prostorska enota za ribiško upravljanje, ki združuje več ribiških okolišev s podobnimi ekosistemskimi značilnostmi. V ribiška območja in ribiške okoliše spadajo vse celinske vode, ki se nahajajo znotraj meja ribiških območij oziroma ribiških okolišev, razen izločenih voda po predpisu o izločenih vodah (vode posebnega pomena in komercialni ribniki) ter ribogojni objekti, za katere je bila podeljena vodna pravica. Izhajajoč iz dejstva, da v hudournikih in potokih z nestalno vodo ni rib, v ribiških okoliših te struge niso evidentirane kot revirji in niso prikazane v seznamih revirjev ribiškega območja oziroma ribiških okolišev (Tabela 2).

V skladu z zgoraj omenjeno uredbo so v Sloveniji določena naslednja ribiška območja: pomursko, zgornjedravsko, spodnjedravsko, gornjesavsko, srednjiesavsko, notranjsko-ljubljansko, spodnjiesavsko, savinjsko, novomeško, kočevsko-belokranjsko, soško in obalno-kraško.

Spodnjiesavsko ribiško območje obsega porečje Save od viadukta v Suhadolu do državne meje, razen Savinje in Krke; Savinja od cestnega (tretjega) mostu v Zidanem mostu do izliva v Savo. V spodnjiesavskem ribiškem območju je določenih pet ribiških okolišev (Tabela 1) in sicer: Brestaniški, Brežiški (del Sava), Mirenski, Radeški in Sotelski ribiški okoliš.

Tabela 1. Seznam ribiških okolišev spodnjiesavskega ribiškega območja z izvajalci

Šifra okoliša	Ime okoliša	Šifra izvajalca	Ime izvajalca (ribiške družine)
41	Brestaniški ribiški okoliš	33	Brestanica - Krško
43	Brežiški ribiški okoliš	34	Brežice
40	Mirenski ribiški okoliš	32	Sevnica
39	Radeški ribiški okoliš	39	Radeče
42	Sotelski ribiški okoliš	48	Sotla

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutek

V tabeli 2 so prikazani revirji ribiškega okoliša, njihovo ime, meje in površina. V zadnjem stolpcu je prikazana tudi dosedanja raba revirja, ki pa se lahko v fazi priprave ribiškoogojitvenega načrta (v nadaljevanju: RGN) zaradi naravovarstvenih razlogov ali zaradi zagotavljanja trajnostnega izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu v obdobju 2011-2016, tudi spremeni.

Tabela 2. Seznam revirjev po ribiških okoliših in dosednji način izvajanja ribiškega upravljanja

Brestaniški ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
004	Blanščica 2	gasilski dom Poklek	izliv v Savo	1,4	ŠR
002	Brestanica 2	Furlan	izliv v Savo	4,5	ŠR
010	Ribnik Mačkovec2	ob Lokvanjskem potoku	srednji	2	ŠR
006	Ribnik Resa	Krško		0,3	ŠR
001	Sava 19	izliv Blanščice	Turški brod	152,4	ŠR
034	Blatni potok	izvir	izliv v Koprivniški potok	0,4	G1
030	Dovški potok 1	izvir	most v Dovškem	2,3	G1
014	Lambreščica	izvir	izliv v Dovški potok	0,58	G1
021	Ledinski graben	izvir	izliv v Savo	0,2	G1
028	Leskovški potok	izvir	izliv v Savo	0,8	G1
032	Lokvanjski potok	izvir	izliv v Brest.	0,82	G1
026	Pijavški potok	izvir	izliv v Savo	0,2	G1
020	Potočnica	izvir	izliv v Savo	1,8	G1
025	Presladolski potok	izvir	izliv v Savo	1,4	G1
029	Štegina	izvir	izliv v Savo	0,76	G1
008	Ribnik Mačkovec 1	ob Lokvanjskem potoku	(spodnji)	0,8	G3
009	Ribnik Mačkovec 3	ob Lokvanjskem potoku	(zgornji)	0,7	G3
043	Dovški potok 2	most v Dovškem	izliv v Brestanico	2,3	R1
027	Blanščica 1	izvir	Poklek	2	R3
011	Brestanica 1	izvir	Furlan	2,4	R3
033	Koprivniški potok	izvir	izliv v Brestanico	0,97	R3
031	Belski potok	izvir	izliv v Senovški potok	0,10	B
038	Brunk	izvir	izliv v Ložički potok	0,16	B
022	Brzinski graben	izvir	izliv v Brestanico	0,00	B
037	Ložički potok	izvir	izliv v Blanščico	0,46	B
016	Medvedov graben	izvir	izliv v Savo	0,10	B
024	Padežnik	izvir	izliv v Koprivnico	0,16	B
039	Pristava-Dobrovski potok	izvir	izliv v Blanščico	0,40	B
045	Ribnik Anarec	zajezitev Potočnice		0,30	B
017	Senovški potok	izvir	izliv v Dovški potok	0,10	B
007	Svetinjščica	izvir	izliv v Savo	0,20	B
015	Škocjanski potok	izvir	izliv v Savo	0,15	B
044	Vidrešnica	izvir	izliv v Brestanico	0,20	B
013	Žekovec	izvir	izliv v Savo	0,10	B
046	Drenč	izvir	izliv v Brestanico	15,00	P
048	Drnik	izvir	Ribnik Resa	0,10	P
040	Leskovaški potok			0,10	P
041	Žlapovec			0,10	P

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

Mirenski ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
052	Bistrica R 2	Frelihov jez v Šentrupert	izliv v Mirno	1,5	ŠR
051	Bistrica R 9	Gabrovka-Borovak	Frelihov jez v Šentrupert	7	ŠR
011	Blanščica R 5	občinska meja Poklek	izliv v Savo	2,3	ŠR
007	Hinja R 6	izvir	izliv v Mirno	2,4	ŠR
021	Mirna izliv	jez Boštanj	izliv v Savo	2	ŠR
003	Mirna R 2	Mirna-žel.most	Tržišče-most	10,1	ŠR
002	Mirna R 3	Tržišče - most	Boštanj - jez	9,2	ŠR
001	Mirna R 8	izvir	Mirna-žel.most	3,2	ŠR
028	Ribnik Bruna vas R 13	Bruna vas	Konopljin potok	2,4	ŠR
050	Ribnik Gustav Krmelj R15	ob Hinji		0,6	ŠR
008	Ribnik Krmelj R 12	ob Hinji		1,5	ŠR
013	Ribnik Loke R 10	pri Zavratcu	ob Impoljskem potoku	2,4	ŠR
032	Ribnik Majcen Krmelj R 17	ob Hinji		1,8	ŠR
010	Ribnik Sevnica R 11	ob izlivu Sevnične		0,4	ŠR
006	Ribniki Prelesje R 14	ob Bistrici		6	ŠR
004	Sava 18	Črni potok	izliv Blanščice	136,9	ŠR
009	Sevnična R 4	izvir	izliv v Savo	4,1	ŠR
023	Bačji potok	izvir Debenec	izliv v Mirno	0,25	G1
048	Bena	izvir Radgonica	izliv v Bistrico	0,35	G1
049	Bučavnica	izvir Dole	izliv v Bistrico	0,12	G1
017	Busenka	izvir Draga	izliv v Mirno	0,5	G1
063	Cerknica	izvir	izliv v Mirno	0,44	G1
088	Cetiška	izvir	izliv v Sotlo	0,4	G1
073	Čajnski potok	izvir	izliv v Savo	0,3	G1
035	Dolski-Vodalski potok	izvir Križ	izliv v Mirno	0,42	G1
074	Drožanjski potok	izvir	izliv v Savo	0,36	G1
055	Dulak-Glinški potok	izvir	izliv v Mirno	0,28	G1
041	Dušica	izvir	izliv v Mirno	0,36	G1
085	Gabrovščica	izvir	izliv v Mirno	0,24	G1
047	Gomilski potok	izvir Debenc	izliv v Mirno	0,15	G1
046	Gomilščica	izvir	izliv v Lanšpreščico	0,3	G1
026	Grahovica	izvir Jablanica	izliv v Mirno	0,45	G1
044	Homščica	izvir Gabrovka	izliv v Mirno	0,42	G1
012	Impoljski potok	izvir	izliv v Savo	0,54	G1
015	Jeseniščica	izvir Hom	izliv v Mirno	0,54	G1
024	Kamenca	izvir Leskovec	izliv v Mirno	0,9	G1
062	Kapelski potok	izvir Kapla vas	izliv v Mirno	0,14	G1
060	Kobilski potok	izvir	izliv v Savo	0,32	G1
065	Konopljin potok	izvir	izliv v Mirno	0,32	G1
019	Lanšpreščica	izvir Gradišče	izliv v Mirno	0,45	G1
043	Lipoglavščica	izvir	izliv v Mirno	0,08	G1
061	Loški potok	izvir	izliv v Savo	0,12	G1
075	Moravščica	izvir Javorje	izliv v Mirno	0,38	G1
081	Podborški-Grdi graben	izvir Kal	izliv v Hinjo	0,9	G1
080	Radovan	izvir Drušče	izliv v Mirno	0,49	G1
040	Rajni potok	izvir Rajna peč	izliv v Mirno	0,1	G1
070	Sklepnica	izvir	izliv v Tržiški potok	0,39	G1
022	Sotla	izvir	izliv v Mirno	0,45	G1
030	Tržiški potok	izvir Malkovec	izliv v Mirno	0,26	G1
084	Turnska Cerknica	izvir	izliv v Mirno	0,1	G1
072	Vejar	izvir	izliv v Mirno	0,42	G1
029	Vranjski potok	izvir	izliv v Savo	0,48	G1

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

020	Zabrščica	izvir	izliv v Lanšpreščico	0,47	G1
077	Ribnik Loke 2	ob Impoljskem potoku		0,3	G3
087	Cedilnica	izvir	izliv v Vejar	0,30	B
089	Črni potok	izvir	izliv v Kobilski potok	0,19	B
096	Kaluder	izvir	izliv v Hinjo	0,35	B
045	Kamnarica	izvir	izliv v Mirno	0,18	P
053	Kostanjeviški potok	izvir	izliv v Jeseniščico	0,18	P
042	Neimski potok	izvir	izliv v Savo	0,08	P
064	Pijavški potok	izvir	izliv v Mirno	0,09	P
071	Poljski potok	izvir	izliv v Mirno	0,08	P
016	Savrica	izvir	izliv v Mirno	0,38	P
014	Stajniški potok	izvir	izliv v Mirno	0,12	P
054	Vesenk	izvir	izliv v Mirno	0,20	P

Radeški ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
020	Sava 16	viadukt v Tohi	HE Vrhovo	143,6	ŠR
021	Sava 17	HE Vrhovo	izliv Črnega potoka	43	ŠR
002	Sopota 2	most za Svibno	Lesnina	1,4	ŠR
012	Breški potok-Podvinski	izvir	izliv v Savo	0,71	G1
007	Glažuta	izvir	izliv v Sopoto	0,53	G1
010	Hotemeški potok	izvir	izliv v Savo	0,5	G1
006	Magolniški potok	izvir	izliv v Sopoto	0,04	G1
008	Pihovec	izvir	izliv v Sopoto	0,06	G1
009	Rapovščica	izvir	izliv v Sopoto	0,14	G1
003	Sopota 1	izvir	most za Svibno	1,72	G1
004	Sušjek-Padež	izvir	izliv v Sopoto	0,7	G1
011	Žirovniški - Loški potok	izvir	izliv v Savo	0,12	G1
016	Sopota 3	Lesnina	izliv v Savo	0,5	R3
005	Murnov graben	izvir	izliv v Sopoto	0,10	P

Sotelski ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
002	Bistrica	izvir Prelog	izliv v Sotlo	13,3	ŠR
014	Mrtvica Atomske toplice	Podčetrtek - izvir		0,5	ŠR
006	Mestinjščica 2	od Podplata	izliv v Sotlo	6,9	ŠR
011	Rib.1-Šmarje pri Jelšah	ob Šmarskem potoku		0,4	ŠR
010	Rib.Rogaška Sl.1	pri Tekačevem		0,7	ŠR
047	Ribnik Trepče	izvir ob Bistrici		0,25	ŠR
013	Ribnik Vonarje	izvir		1,1	ŠR
001	Sotla 1	izvir	Orešje	40	ŠR
017	Bistri graben	izvir	izliv v Bistrico	1,14	G1
037	Brode	izvir	izliv v Tinščico	0,1	G1
027	Draganja	izvir	izliv v Sotlo	0,42	G1
019	Drensko rebro	izvir	izliv v Bistrico	0,36	G1
020	Dupli graben	izvir	izliv v Bistrico	0,5	G1
024	Gruska	izvir	izliv v Bučki potok	0,4	G1
038	Sotensko - Rudnica	izvir	izliv v Tinski p.	0,1	G1
029	Teršnica	izvir	izliv v Odenco	0,1	G1
022	Tinski potok 1	izvir	Loka pri Žusmu	0,5	G1
039	Virštanjski p.-Buča(zg)	od izvira	do Ortnice	0,5	G1
018	Zagorski potok	izvir	izliv v Bistrico	1,2	G1
040	Bistrica - Leniška	izvir	most v vasi Bistrica	0,25	G2
074	Buča-Bučki potok	Ortnica	izliv v Sotlo	3	G2

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjesavskem RO-osnutek

036	Dolgi potok	izvir	izliv v Tinščico	0,15	G2
035	Dragomilski potok	izvir	izliv v Šmarski p.	0,15	G2
023	Golobinjek	izvir	izliv v Sotlo	0,5	G2
026	Hajnski potok	izvir	izliv v Mestinjščico	0,84	G2
033	Kostrevniški potok	izvir	izliv v Mestinjščico	0,45	G2
031	Ločnica	izvir	izliv v Tržiški potok	0,2	G2
032	Mestinjščica 1	Tekačevo	do Podplata	0,3	G2
025	Nezbiški potok	izvir	izliv v Mestinjščico	1,36	G2
021	Olimščica	izvir	izliv v Sotlo	0,63	G2
034	Pečiški potok	izvir	izliv v Mestinjščico	0,2	G2
075	Polžanski-Lembreški p.	izvir	izliv v Mestinjščico	2,8	G2
073	Šmarski potok 2	Dvor	izliv v Mestinjščico	1,5	G2
072	Tinski potok 2	Loka pri Žusmu	izliv v Mestinjšco	1,5	G2
071	Tržiški potok	izvir	izliv v Sotlo	1,7	G2
070	Zibiški potok	izvir	izliv v Mestinjščico	1,2	G2
048	Ribnik Jelšingrad 1	ob Preloškem potoku		0,3	G3
049	Ribnik Jelšingrad 2	ob Preloškem potoku		0,25	G3
050	Ribnik Rogaška sl.2	ob Ločnici		0,3	G3
042	Ribnik Šmarje 2	ob Šmarskem potoku	zgornji ribnik	0,35	G3
056	Babna reka	izvir	izliv v Bučo	0,55	R3
057	Beli potok	izvir	izliv v Lemberški p.	0,15	R3
054	Dobležički potok	izvir	izliv v Bistrico	0,22	R3
058	Dvorski potok	izvir	izliv v Šmarski potok	0,37	R3
064	Glažuta	izvir	izliv v Tinjščico	0,3	R3
062	Irski potok	izvir	izliv v Ratanjski potok	0,32	R3
059	Jerčinski potok	izvir	izliv v Nezbiški potok	0,28	R3
030	Odenca	izvir	izliv v Sotlo	0,5	R3
060	Polžanski potok	izvir	izliv v Lembreški	0,58	R3
061	Preloški potok	izvir	izliv v Šmarski potok	0,24	R3
063	Ratanjski potok	izvir	izliv v Sotlo	0,36	R3
065	Slivje	izvir	izliv v Olimščico	0,21	R3
051	Studenčna	izvir	izliv v Bistri graben	0,1	R3
052	Sušica	izvir	izliv v Bistrico	0,57	R3
041	Šmarski potok	izvir	Dvor	0,2	R3
053	Tajfel graben	izvir	izliv v Sotlo	0,2	R3
044	Trebčica	izvir	izliv v Bistrico	0,22	R3
055	Zeček	izvir	izliv v Bučo	0,17	R3
043	Zlačka grapa	izvir	izliv v Sotlo	0,1	R3
028	Žahenberski potok	izvir	izliv v Sotlo	0,5	R3

Brežiški ribiški okoliš (del Sava)

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)	Dosedanja raba
005	Bregana	Gabrovica	državna meja	2,22	ŠR
030	Gramoznica Boršt	Boršt		2,94	ŠR
039	Gramoznica Vrbina 1	Vrbina		6,15	ŠR
040	Gramoznica Vrbina 2	Vrbina		3,4	ŠR
041	Gramoznica Vrbina 3	Vrbina		5,3	ŠR
026	Mrtvica Cola	Prilipe	Podgračeno	4,79	ŠR
027	Mrtvica Topla struga	Kamp Čateške topl.	Prilipe	2,28	ŠR
013	Ribnik Mokrice	grad Mokrice		0,7	ŠR
016	Ribnik opekarna	Brezina		6,32	ŠR
012	Ribnik Prilipe 1	Prilipe		2,79	ŠR
001	Sava 20	Turški brod	drž.meja s Hrvaško	169,47	ŠR
003	Sotla 2	most Orešje	izliv v Savo	25,86	ŠR

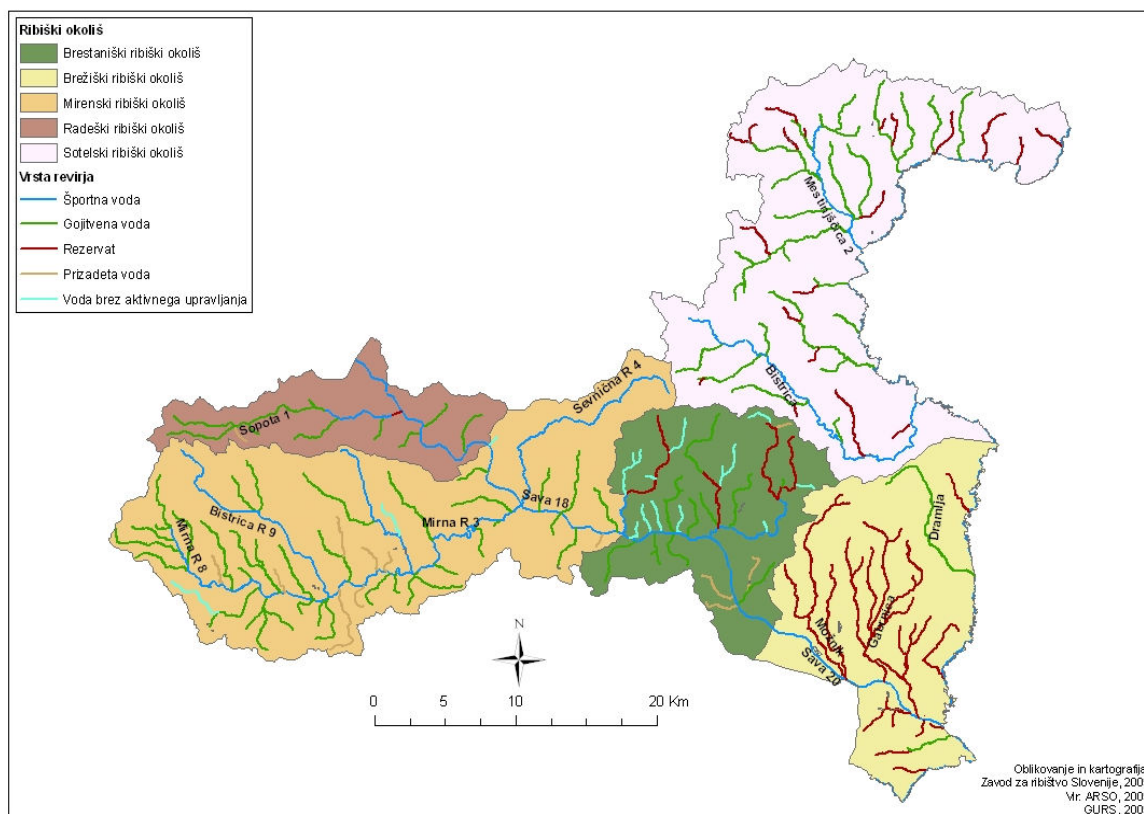
Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

046	Bizeljski potok	izvir	izliv v Sotlo	0,42	R3
034	Bučlen	izvir	izliv v Gabrnico	0,28	R3
032	Curnovščica	izvir	izliv v Sromljico	0,2	R3
022	Črni potok	izvir	izliv v Žabjek	0,2	R3
028	Dolinski potok	izvir	izliv v Savo	0,61	G1
018	Dolnjevaški potok	izvir	izliv v Močnik	0,18	R3
029	Dramlja	izvir	izliv v Sotlo	1,61	G1
053	Drnovec	izvir	izliv v Dvorski	0,04	R3
054	Drščak	izvir	izliv v Savo	0,03	R3
035	Dvorski potok	izvir	izliv v Savo	0,21	R3
004	Gabrnica	izvir	izliv v Savo	2,98	R3
052	Graben	izvir	izliv v Gabernico	0,5	R3
037	Grajski potok	izvir	izliv v Dolinski potok	0,41	R3
050	Kamenjak	izvir	izliv v Bregano	0,25	R3
038	Koričanski potok	izvir	izliv v Savo	0,12	R3
014	Močnik	izvir	ponor v Zg.Obrežju	1,68	R3
007	Negota	izvir	izliv v Savo	1,22	R3
019	Orliški potok	izvir	izliv v Močnik	0,1	R3
036	Prilipski potok	izvir	izliv v Dvorski potok	0,22	R3
017	Rakonca	izvir	izliv v Močnik	0,1	R3
048	Ribjenk (Ribjek)	izvir	izliv v Negoto	0,21	R3
051	Ribnik Čateške toplice	Terme Čatež	Terme Čatež	1,2	R3
055	Ribnik Prilipe 2	Prilipe	Prilipe	0,1	R3
006	Sromljica	izvir	izliv v Gabrnico	1	R3
033	Suhadolski potok	izvir	izliv v Gabrnico	0,21	R3
047	Šica	izvir	izliv v Sotlo	0,56	R3
023	Trsnjak	izvir	izliv v Žabjek	0,2	R3
049	Virje	izvir	izliv v Negoto	0,44	R3
020	Volčji potok	izvir	izliv v Toplo strugo	0,5	R3
024	Zevnikov potok	izvir	izliv v Žabjek	0,2	R3
021	Žabjek	sot. Trsnjaka in Zevnik.p	izliv v Gabrnico	0,5	R3

Legenda:

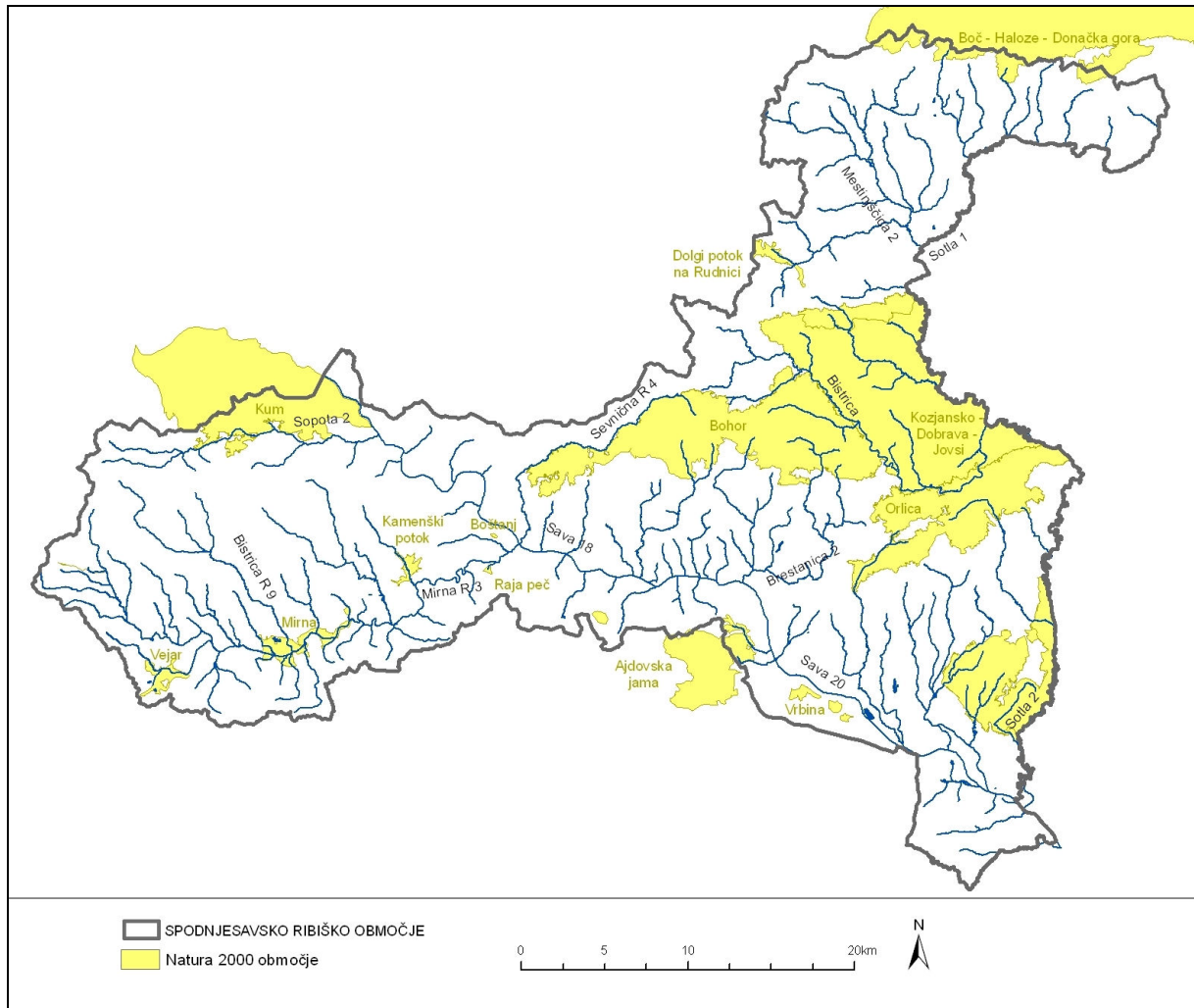
Šifra	Način upravljanja
ŠV	športno ribolovni revir
G 1	gojitveni potok - salmonidni
G2	gojitveni potok - ciprinidni
G3	vzrejni ribnik
R1	rezervat za plemenke
R2	rezervat za vzpostavljanje populacije domorodnih vrst rib
R3	rezervat za ohranjanje populacije domorodnih vrst rib
P	prizadeta voda

Pregledna karta ribiškega območja

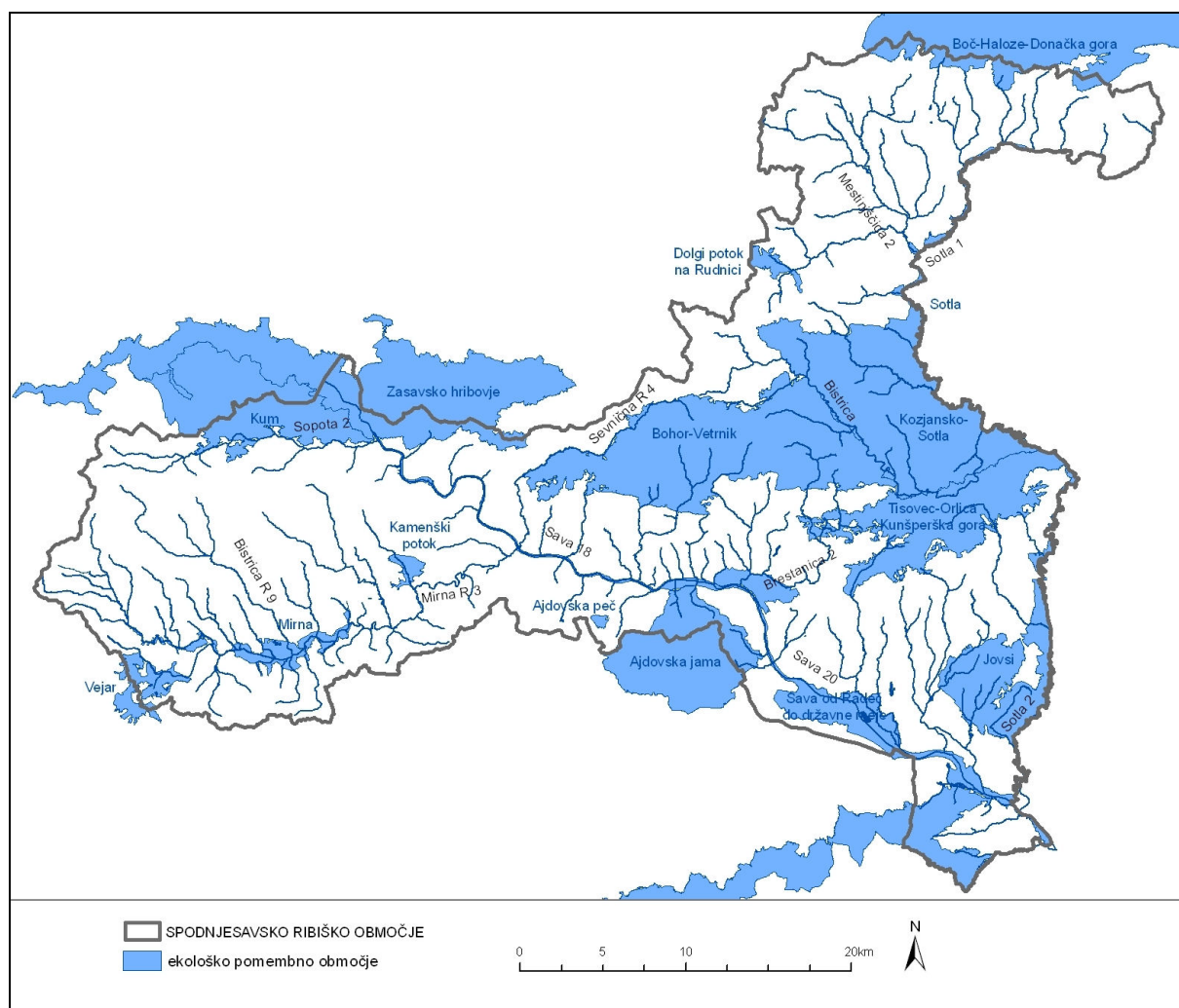
Slika 1. Pregledna karta spodnjiesavskega ribiškega območja

Pregledne karte ribiškega območja s prikazanimi območji, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status

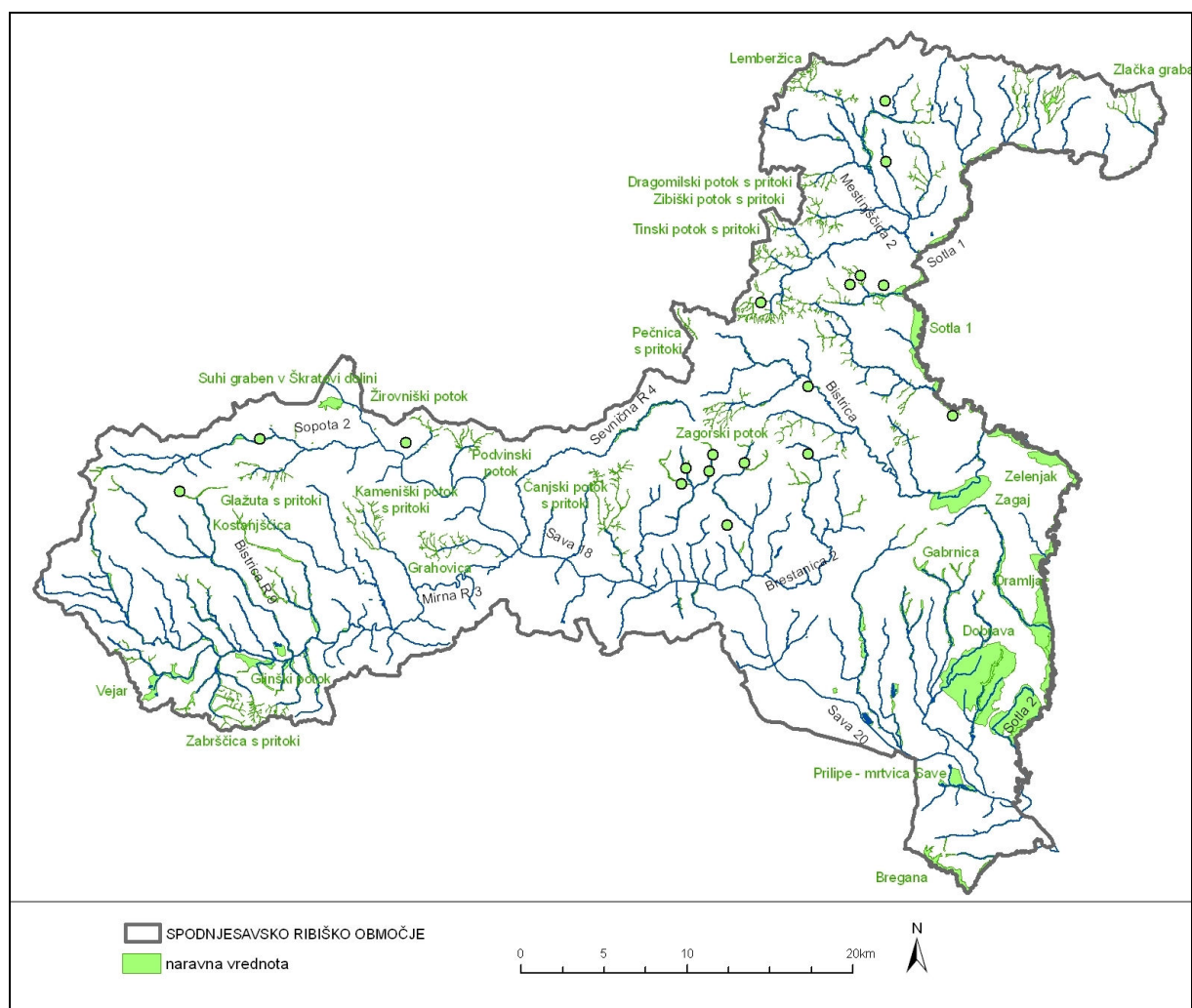
Slika 2. Pregledna karta spodnjemsaveškega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – Natura 2000 območja

V spodnjemsaveškem ribiškem območju so zaradi varstva vrst in habitatnih tipov ribjih vrst uvrščenih na seznam dodatka II Habitatne direktive za ohranitvena območja Natura 2000 razglašena naslednja območja: Mirna SI 3000059

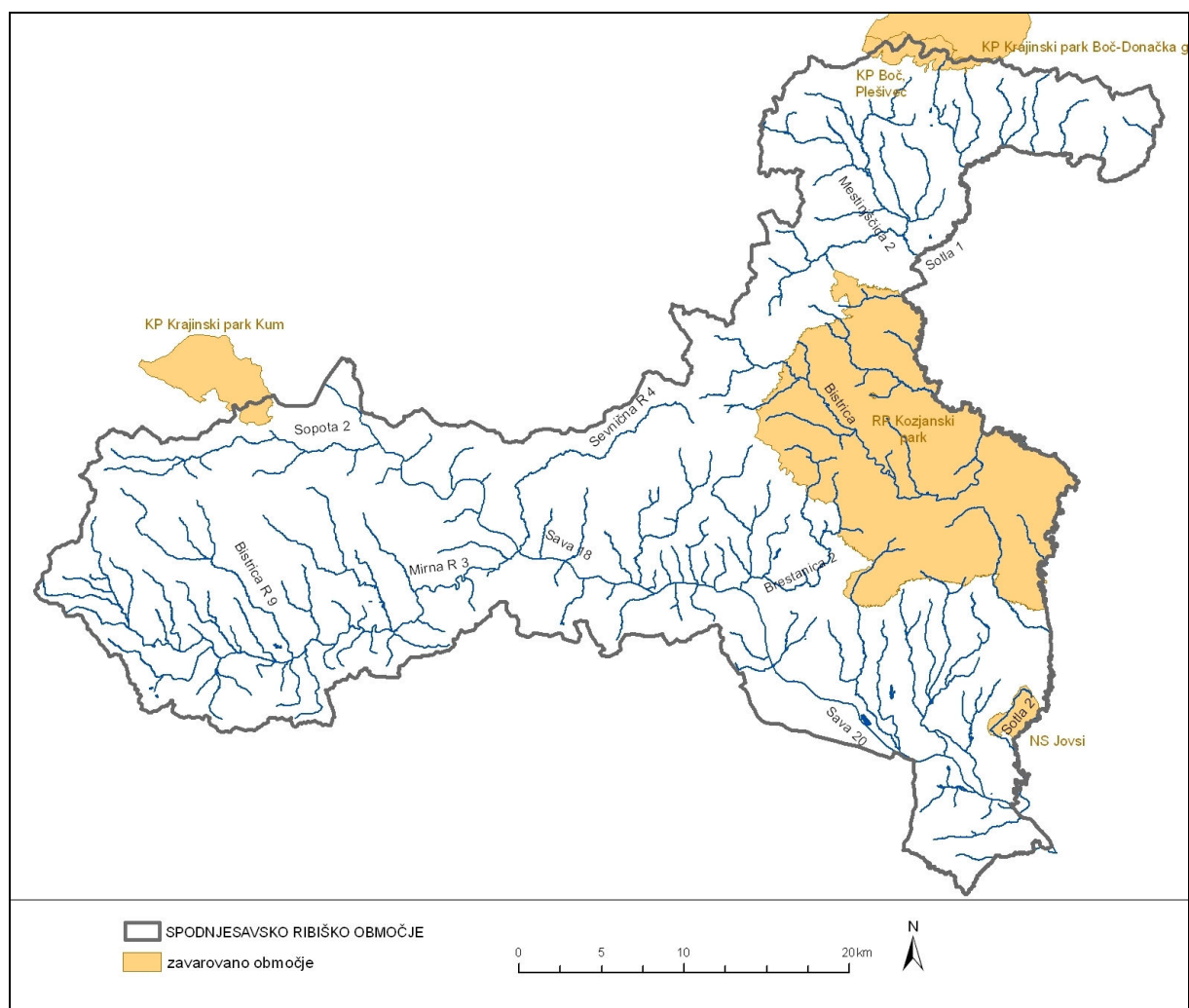
Slika 3. Pregledna karta spodnjem savskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjėsavskem RO-osnutek

Slika 4. Pregledna karta spodnjėsavskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjesavskem RO-osnutku

Slika 5. Pregledna karta spodnjesavskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja

Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v spodnjiesavskem ribiškem okolišu

Osrednja reka ter glavni odvodnik vode iz spodnjiesavskega ribiškega območja je reka Sava, ki je z 220,72 kilometri najdaljša slovenska reka. Poleg tega površina njenega povodja predstavlja več kot polovico ozemlja države, natančneje 53%. Vzdolž svojega toka reka Sava prečka geološko, orografsko in klimatsko razgibano območje, kar vpliva na to, da je povprečna gostota rečne mreže v Posavju v primerjavi s Pomurjem in Podravjem manjša. Ta znaša 1,30 km/km². Povprečna gostota rečne mreže v Sloveniji znaša 1.33 km/km² (Kolbezen, 1998). V spodnjiesavskem ribiškem območju ima reka Sava, v nasprotju z zgornjiesavskim in srednjiesavskim ribiškim območjem, dežno-snežni rečni režim. Razlog za takšen režim je oddaljenost območja od visokogorskega sveta Julijskih Alp. S tokom navzdol postane vpliv taljenja snega manj izrazit, s tem pa se spremenijo tudi hidrološke lastnosti reke Save. K spremembi režima pripomore tudi padavinski režim, ki pri določanju rečnih režimov igra pomembno vlogo (Kolbezen, 1998). Za dežno-snežni režim je značilna visoka voda spomladi in jeseni, s primarnim viškom jeseni zaradi obilnih padavin. Tekom poletja in zime se pojavlja nizka voda, ki je posledica manjše količine padavin. Razlog za to je visoka temperatura zraka in močno izhlapevanje (Kolbezen, 1998).

Reka Sava s svojo velikostjo ter pretokom izstopa iz povprečja ostalih slovenskih rek, ki so razmeroma majhne in imajo posledično manjši pretok. Tako je leta 2005 na vodomerni postaji Čatež 1 povprečni najmanjši letni dnevni pretok (Q_{np}) znašal 75.5 m³/s, povprečni srednji letni pretok (Q_s) 258 m³/s in povprečni najvišji letni dnevni pretok (Q_{vp}) 1624 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok v letu (Q_{nk}) na vodomerni postaji Čatež 1 znašal 47.8 m³/s, in sicer oktobra 2003, absolutno najvišji pretok v letu (Q_{vk}) pa je znašal 3267 m³/s, in sicer novembra 1990 (Hidrološki letopis Slovenije 2005, 2009).

Poleg reke Save sta v spodnjiesavskem ribiškem območju pomembni tudi reka Sotla in reka Mirna. Obe reki imata dežno-snežni rečni režim, ki je že bil opisan v sklopu opisa reke Save (Kolbezen, 1998).

Pretoka obeh rek sta majhna sorazmerno z velikostjo rek. Tako je leta 2005 na vodomerni postaji Martinja vas 1 na reki Mirni najnižji letni pretok znašal 0,581 m³/s, srednji letni pretok 3,07 m³/s in najvišji letni pretok 51,1 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0.37 m³/s, in sicer julija 1993, absolutno najvišji pretok pa je znašal 76.7 m³/s, in sicer avgusta 1984. Na reki Sotli je leta 2005 na vodomerni postaji Rakovec 1 najnižji letni pretok znašal 0.998 m³/s, srednji letni pretok 8.19 m³/s in najvišji letni pretok 87.6 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0.34 m³/s, in sicer avgusta 2003, absolutno najvišji pretok pa je znašal 264 m³/s, in sicer julija 1989 (Hidrološki letopis Slovenije 2005, 2009).

Glavni sestavni del spodnjiesavskega ribiškega območja so Posavske gube in Krška kotlina, kjer si reka Sava utira pot skozi nižji gričevnat svet. Slednji je sestavljen iz mehkejših klastičnih kamnin. Za območje so značilne neprepustne kamnine, ki omogočajo površinski vodni tok in s tem oblikovanje površinske rečne mreže. V večji meri se pojavljata apnenec in dolomit, ki nista poklinsko razpokana, zato ne omogočata prehajanje vode v notranjost površja. Na posameznih predelih, predvsem na južnem delu območja, se pojavlja prepustna matična podlaga v obliki krasa, kjer padavinska voda ponika v notranjost površja.

Krška kotlina je prekrita z debelo plastjo proda in konglomerata, ki sta predvsem karbonatne sestave. Med njima se nahajajo vložki gline. Dno kotline je sestavljeno iz neprepustnih

terciarnih plasti, kar omogoča zadrževanje vode v obliki talne vode. Le ta se izkorišča kot vir pitne vode. Reka Sotla si utira pod skozi skrilavce in laporje, med katere so odložene plasti karbonatnih kamnin, reka Mirna pa teče po ilovnatih in glinastih rečnih usedlinah. V večji meri se pojavlja tudi slabo prepusten dolomit. Vse našete kamnine so za vodo neprepustne, zato je za te dve reki značilna razvejana rečna mreža z rečnimi grapami in dolinicami. Poleg tega je Sotla v spodnjem toku izoblikovala večjo ravnino, kjer še danes odlaga rečni material, ki ga odnaša iz zgornjega toka (Osnovna geološka karta 1:100000, 1979).

Opis, oziroma ocena biološke produktivnosti

Biološka produkcija je produkcija ekosistema v nekem časovnem obdobju in jo izražamo v masi na enoto površine. Delimo jo na produkcijo avtotrofov - zelene rastline in alge (primarna produkcija), produkcijo heterotrofov – konzumenti in razgrajevalci. Konzumente oziroma potrošnike, ki sestavljajo glavno biocenoze celinskih voda na območju Slovenije delimo v dve skupini: nevretenčarji (sekundarna produkcija) in ribe (terciarna produkcija). Z vidika trajnostne rabe ribjih populacij in načrtovanja izvajanja ribiškega upravljanja je pomemben odnos med razpoložljivo hrano (predvsem primarna in sekundarna produkcija) na eni strani in velikostjo ribjih populacij. To je eden pomembnejših elementov pri določanju nosilne kapacitete vodnega okolja oziroma ribiškega revirja. Poleg razpoložljive hrane je pomembna, tudi kakovost in raznolikost habitatov. Raziskave kažejo, da je stanje habitata še pomembnejše od razpoložljive hrane.

Nosilna kapaciteta okolja določa velikost populacije, ki lahko preživi v danem okolju. Populacije se prilagajajo na spremembe pogojev v naravi oziroma populacija niha okrog nosilne kapacitete. Nihanja se odražajo s časovnim zamikom, tako imenovanim časovnim reakcijskim zamikom.

Raziskave biološke produktivnosti posameznih vodotokov in jezer v Sloveniji so redke in se ne izvajajo sistematično. Obstajajo večinoma enkratni podatki o biološki produktivnosti posameznih odsekov vodotokov, opazovanj v daljšem časovnem obdobju ni. Za verodostojno oceno biološke produktivnosti posameznih ribiških okolišev oziroma revirjev bi bilo treba vzpostaviti smiselni in racionalen monitoring, mrežo vzorčnih mest z rednimi opazovanji vsaj enkrat v času trajanja posameznega načrtovalskega obdobja.

Dokler monitoring ni vzpostavljen, ukrepi za izvajanje trajnostne rabe populacij lovnih vrst rib slonijo na analizi ribiškega upravljanja v preteklem obdobju.

Seznam vrst in njihova razširjenost

V tabeli 3 je prikazan vrstni sestav in varstveni status rib spodnjiesavskega ribiškega območja. Njihovo varstvo se za sladkovodne vrste rib izvaja po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004 in 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008-Odl.US, 96/2008, 36/2009), Pravilniku o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007), Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v Rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002) in habitatni direktivi Sveta Evropske skupnosti o ohranjanju naravnih habitatov ter divje favne in flore, Aneks II in V (92/43/EEC z dne 21.5.1992).

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutek

Tabela 3. Seznam vrst v spodnjem ribiškem območju ter njihov varstveni status

Vrsta	Latinsko ime	Habitatna direktiva	Uredba	Rdeči seznam	Pravilnik mera (cm)	Pravilnik varstvena doba ***
androga	<i>Blicca bjoerkna</i> (Linnaeus, 1758)				26	15.4. – 30.6.
babica	<i>Barbatula barbatula</i> (Linnaeus, 1758)			O1		
beli amur	<i>Ctenopharyngodon idella</i> (Valencien.1844)					
belica	<i>Leucaspius delineatus</i> (Heckel, 1843)		Z,H	Ex?		
beloplavuti globoček	<i>Romanogobio vladykovi</i> (Fang, 1943)	2	Z,H	V		
blistavec	<i>Telestes souffia</i> (Risso, 1827)	2	Z,H	E		
bolen	<i>Aspius aspius</i> (Linnaeus, 1758)	2	H	E	40	1.5. – 30.6.
činklja	<i>Misgurnus fossilis</i> (Linnaeus, 1758)	2	H	E		
črni somič	<i>Ameiurus melas</i> (Rafinesque, 1820)					
črnooka	<i>Ballerus sapa</i> (Pallas, 1814)		H	R		
donavski potočni piškur	<i>Eudontomyzon vladykovi</i> Oliva&Zanan 1959	2	Z,H	E		
jez	<i>Leuciscus idus</i> (Linnaeus,1758)		H	E	30	1.5. – 30.6.
jezerska zlatovčica	<i>Salvelinus alpinus</i> (Linnaeus,1758)				-	1.12. – 28.2.
kapelj	<i>Cottus gobio</i> Linnaeus, 1758	2	H	V		
keslerjev globoček	<i>Romanogobio kesslerii</i> (Dybowsky, 1862)	2	Z,H	V		
klen	<i>Squalius cephalus</i> (Linnaeus, 1758)				30	1.5. – 30.6.
klenič	<i>Leuciscus leuciscus</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	30	1.5. – 30.6.
koreselj	<i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.5. – 30.6.
krap	<i>Cyprinus carpio</i> Linnaeus, 1758				-	-
linj	<i>Tinca tinca</i> (Linnaeus, 1758)			E	30	1.5. – 30.6.
menek	<i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	30	1.12. – 31.3.
mrena	<i>Barbus barbus</i> (Linnaeus, 1758)	5	H	E	30	1.5. – 30.6.
navadna nežica	<i>Cobitis elongatoides</i> Bacescu &Maier,1969		Z,H	V		
navadni globoček	<i>Gobio obtusirostris</i> Valenciennes, 1842					
navadni okun	<i>Gymnocephalus cernua</i> (Linnaeus, 1758)		H	O1		
navadni ostriž	<i>Perca fluviatilis</i> Linnaeus, 1758				-	1.3. – 30.6.
ogrica	<i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)			E	30	1.5. – 30.6.
pezdirk	<i>Rhodeus amarus</i> (Bloch, 1782)	2	H	E		
pisanec	<i>Phoxinus phoxinus</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.4. – 30.6.
pisanka	<i>Alburnoides bipunctatus</i> (Bloch, 1782)			O1		
platnica	<i>Rutilus virgo</i> (Heckel, 1852)	2	H	E	35	1.3. – 31.5.
ploščič	<i>Abramis brama</i> (Linnaeus, 1758)				30	1.5. – 30.6.
podust	<i>Chondrostoma nasus</i> (Linnaeus, 1758)		H	E	35	1.3. – 31.5.
pohra	<i>Barbus balcanicus</i> Kot.,Ts.,Rab&Ber.2002	2,5	H		-	1.5. – 30.6.
potočna postrv	<i>Salmo t. m. fario</i> Linnaeus, 1758			E	25	1.10.–28.2.
potočna zlatovčica	<i>Salvelinus fontinalis</i> (Mitchill, 1814)				-	1.12. – 28.2.
pseudorazbora	<i>Pseudorasbora parva</i> (Tem.&Schlegel,1846)					
rdečeočka	<i>Rutilus rutilus</i> (Linnaeus, 1758)				-	1.4.-30.6.
rdečeperka	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (L.,1758)				-	1.4.-30.6.
rjavi somič	<i>Ameiurus nebulosus</i> (Lesueur, 1819)					
sivi tolstolobik	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i> (Rich., 1845)					
smrkež	<i>Gymnocephalus schraetser</i> (Linnaeus,1758)	2,5	Z,H	E		
smuč	<i>Sander lucioperca</i> (Linnaeus, 1758)			E	50	1.3. – 31.5.
som	<i>Silurus glanis</i> Linnaeus, 1758			V	60	1.5. – 30.6.
sončni ostriž	<i>Lepomis gibbosus</i> (Linnaeus, 1758)					
srebrni koreselj	<i>Carassius gibelio</i> (Bloch, 1782)				-	-
srebrni tolstolobik	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (Valenc.1844)					

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

Vrsta	Latinsko ime	Habitatna direktiva	Uredba	Rdeči seznam	Pravilnik mera (cm)	Pravilnik varstvena doba ***
sulec	<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	2,5	H	E	70	15.2. – 30.9.
šarenka	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Walbaum, 1792)				-	1.12. – 28.2.
ščuka	<i>Esox lucius</i> Linnaeus, 1758		H	V	50	1.2. – 30.4.
upiravec	<i>Zingel streber</i> (Siebold, 1863)	2	H	E		
velika nežica	<i>Cobitis elongata</i> Heckel & Kner 1858	2	Z,H	E		
zelenika	<i>Alburnus alburnus</i> (Linnaeus, 1758)					
zlata nežica	<i>Sabanejewia balcanica</i> (Karaman, 1922)	2	H	E		
zlati koreselj	<i>Carassius auratus</i> (Linnaeus, 1758)					
zvezdogled	<i>Romanogobio uranoscopus</i> (Agassiz, 1828)	2	H	V		

Legenda:

Habitatna direktiva = Evropsko pomembna vrsta= Direktiva sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

Uredba = Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004)

Z	zavarovana vrsta
H	vrsta, katere habitat se varuje

Rdeči seznam = Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002)

E	prizadeta vrsta
V	ranljiva vrsta
O1	vrsta zunaj nevarnosti
Ex?	domnevno izumrla vrsta

Po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah se vrste, ki so v tabeli označene z oznako Z, varujejo kot živalske vrste, za katere je določen varstveni režim za varstvo živali in populacij. Uredba določa, da je živali teh vrst prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati. Navedene zavarovane vrste niso predmet ribolova, za zgornja dejanja si je potrebno pridobiti posebno dovoljenje ministrstva (Ministrstvo za okolje in prostor).

V spodnjiesavskem ribiškem območju živi 55 vrst rib in ena vrsta piškurjev (tabela 1). Od 55 vrst rib je večina domorodnih, dvanajst pa je tujerodnih. Tujerodne vrste so: beli amur, črni somič, jezerska zlatovčica, potočna zlatovčica, psevdorazbora, rjavi somič, sivi tolstolobik, sončni ostriz, srebrni koreselj, srebrni tolstolobik, šarenka, zlati koreselj.

Med 56 vrstami (55 vrst rib in donavski potočni piškur) jih je osemnajst varovanih po Habitatni direktivi, med njimi jih je šestnajst uvrščenih v prilogo II ter pet vrst v prilogo V. Vrste, ki so uvrščene v prilogo II so t.i. evropsko pomembne vrste, katerih habitate je treba varovati.

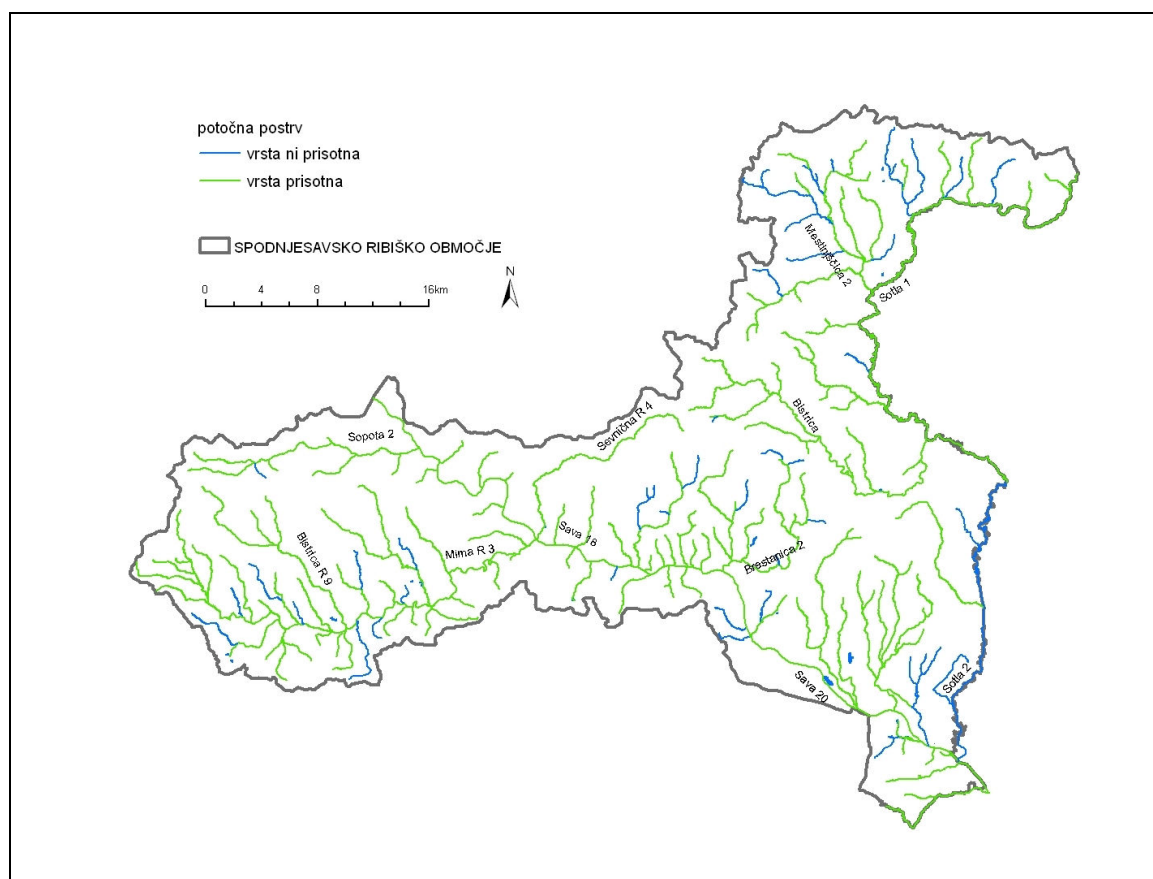
Po Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah se od vrst navedenih v tabeli 3, kot žival varuje devet vrst, medtem ko so za sedemindvajset vrst varovani njihovi habitati. Varstveni cilji, ki so opredeljeni po tej uredbi vključujejo med drugim ohranjanje raznolikosti habitata zavarovane vrste, zlasti pa ohranjanje tistih habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze zavarovane vrste (npr. mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje). Vključujejo tudi ohranjanje celovitosti habitata oziroma povezovanja fragmentiranih delov habitata nazaj v celoto.

Na rdečem seznamu je dvajset vrst uvrščenih v kategorijo ogrožene (E), sedem v kategorijo ranljive (V), tri v kategorijo O1 vrste in ena v kategorijo izginulih vrst (Ex). Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam določa, da je prizadeta vrsta (E) kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, katerih obstanek na območju Republike Slovenije ni verjeten, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost teh vrst se je zmanjšala na kritično stopnjo oziroma njihova številčnost zelo hitro upada v večjem delu areala. Ranljiva vrsta (V) je kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, za katere je verjetno, da bodo v bližnji prihodnosti prešle v kategorijo prizadete vrste, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost vrste se je v velikem delu areala zmanjšala oziroma se zmanjšuje. Vrste so zelo občutljive na kakršnekoli spremembe oziroma poseljujejo habitate, ki so na človekove vplive zelo občutljivi. O1 označuje vrste, ki so bile zavarovane s predhodno veljavno uredbo o zavarovanju ogroženih živalskih vrst in ki so trenutno zunaj nevarnosti, obstaja pa potencialna možnost njihove ponovne ogroženosti. Med izumrle vrste (Ex) se uvrščajo tiste vrste, ki so bile na območju Republike Slovenije dokazano navzoče v naravnih populacijah in so v preteklosti gotovo izumrle oziroma so bile iztrebljene na celotnem območju Republike Slovenije.

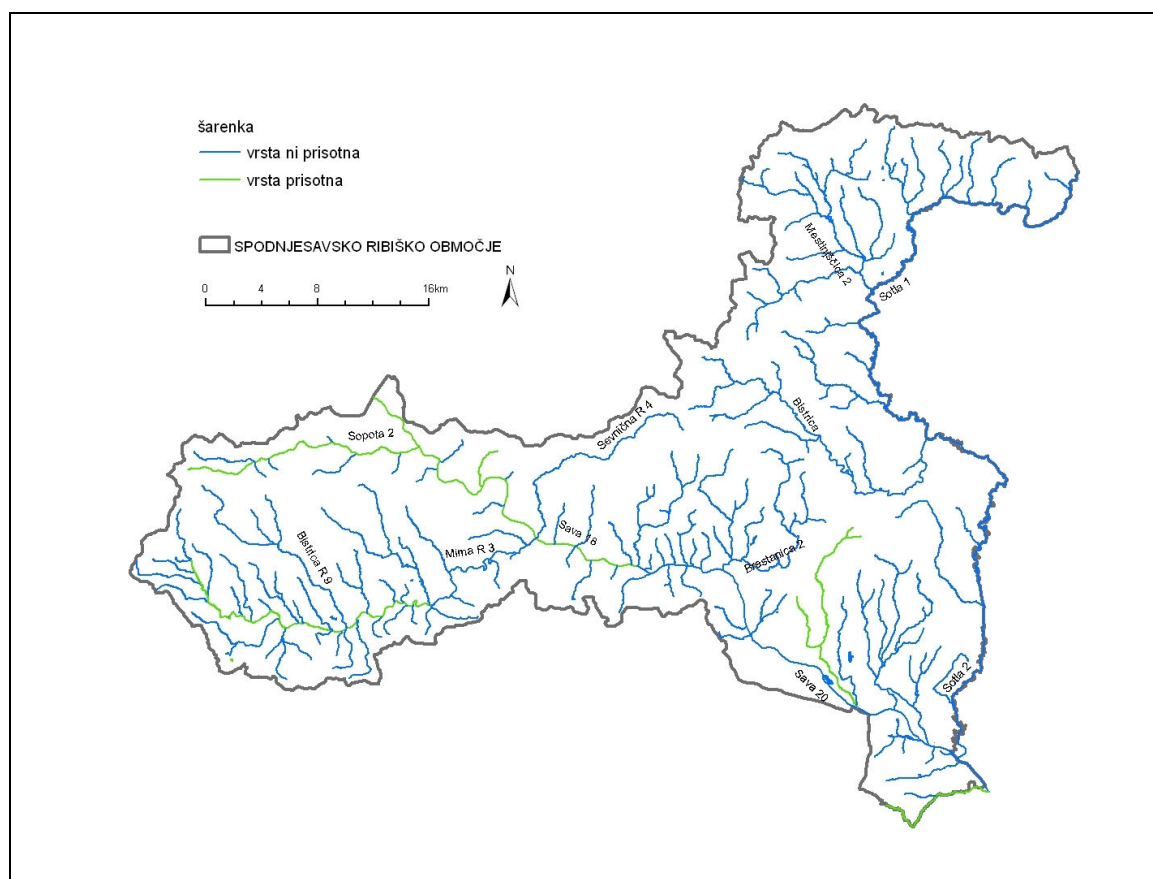
Ribolovne vrste imajo s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah predpisane najmanjše dolžine, pri katerih je dovoljen uplen in varstveno dobo (v času drsti), ko jih ni dovoljeno loviti. Izjema so tujerodne vrste, ki nimajo predpisane najmanjše dolžine uplena. Med zabeleženimi vrstami je 35 lovnih vrst rib.

V nadaljevanju je prikazana razširjenost nekaterih v uplenu najpogosteje zastopanih ribjih vrst, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/2007) dovoljeno loviti v spodnjesavskem ribiškem območju.

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

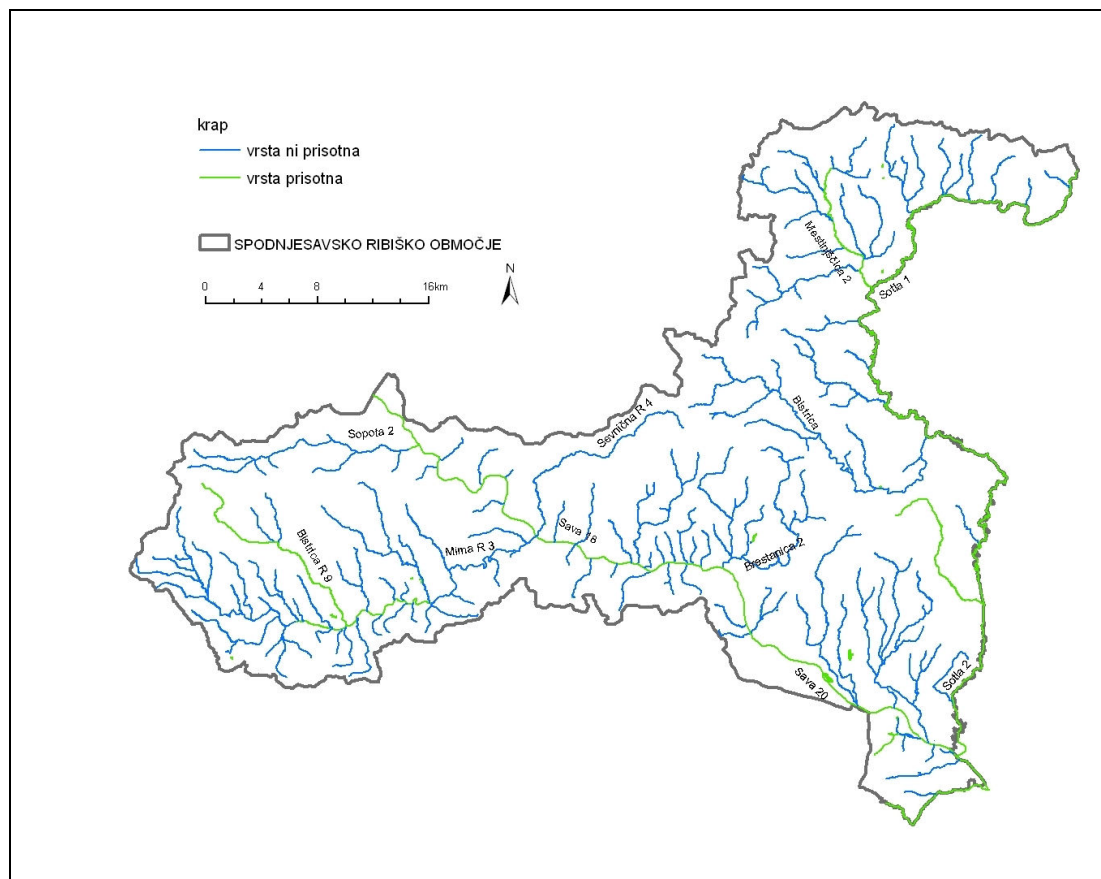

Slika 6. Razširjenost potočne postrvi v spodnjem savskem ribiškem območju

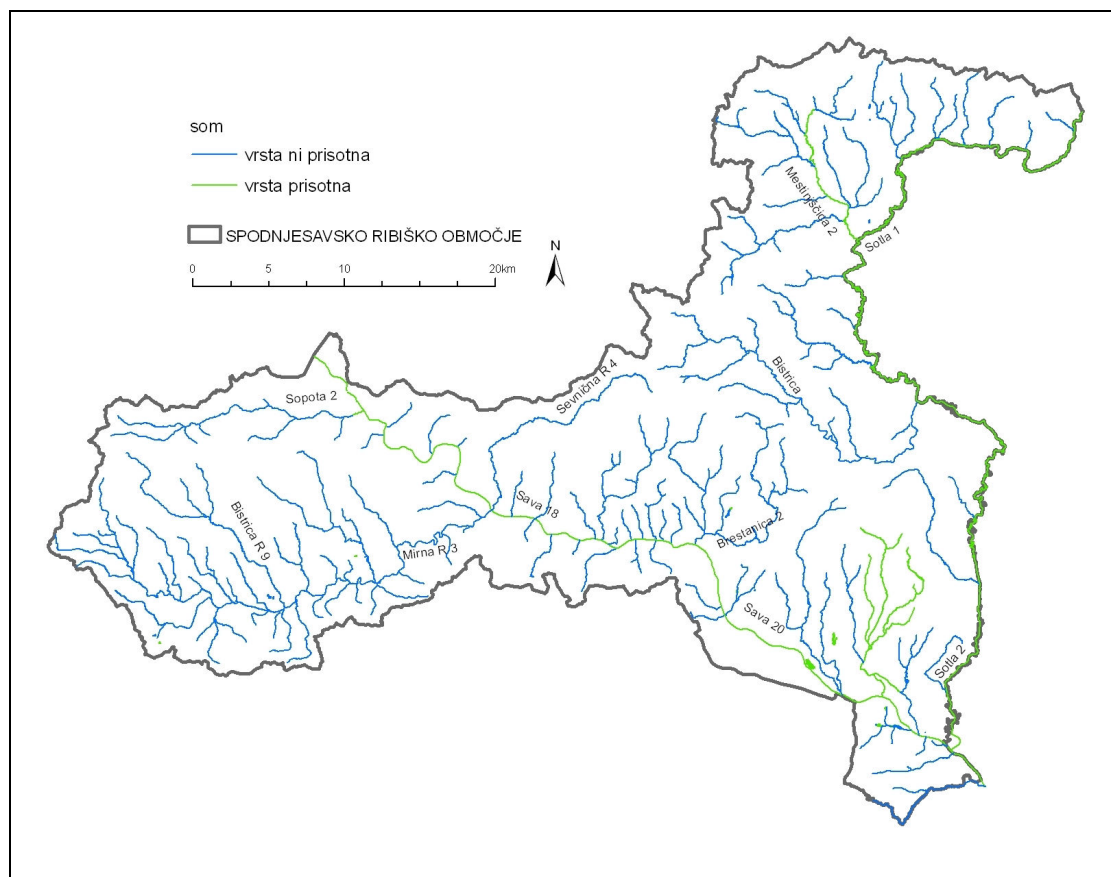

Slika 7. Razširjenost šarenke v spodnjem savskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

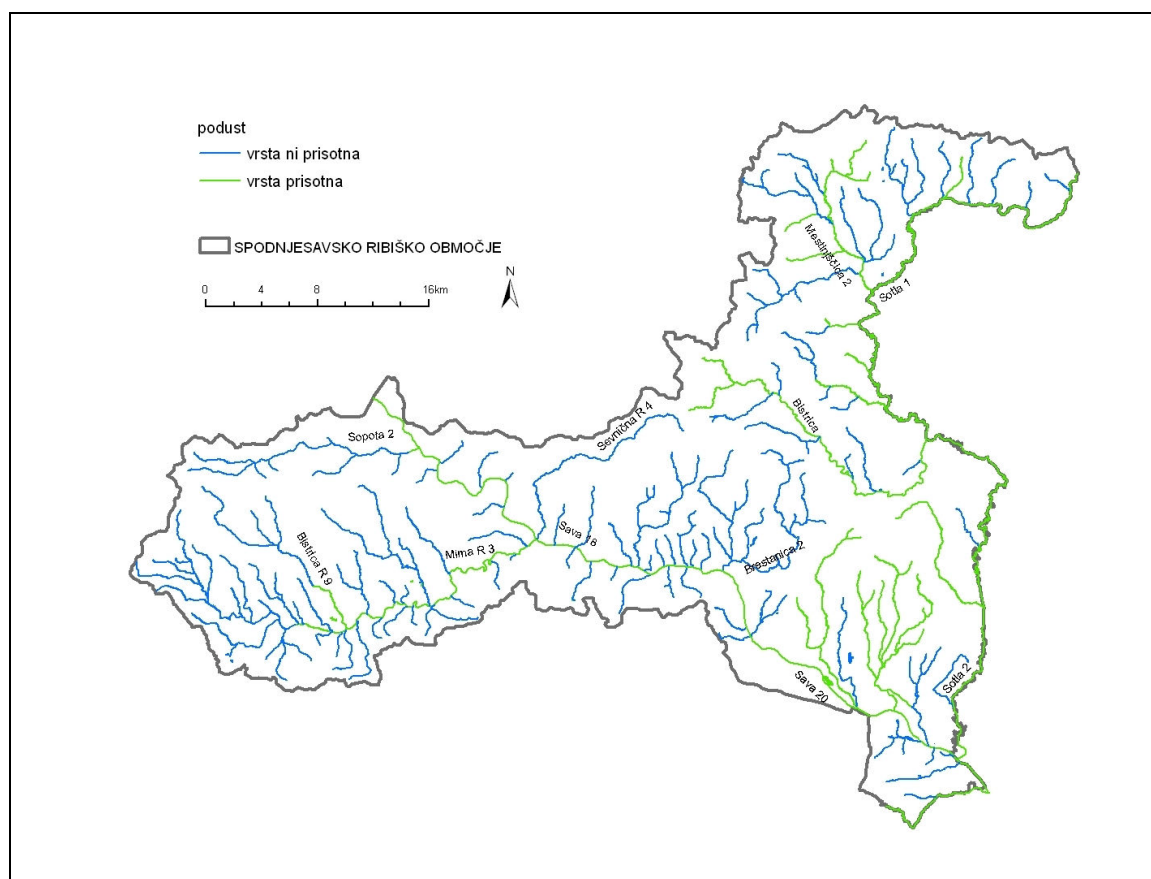

Slika 8. Razširjenost krapa v spodnjem savskem ribiškem območju

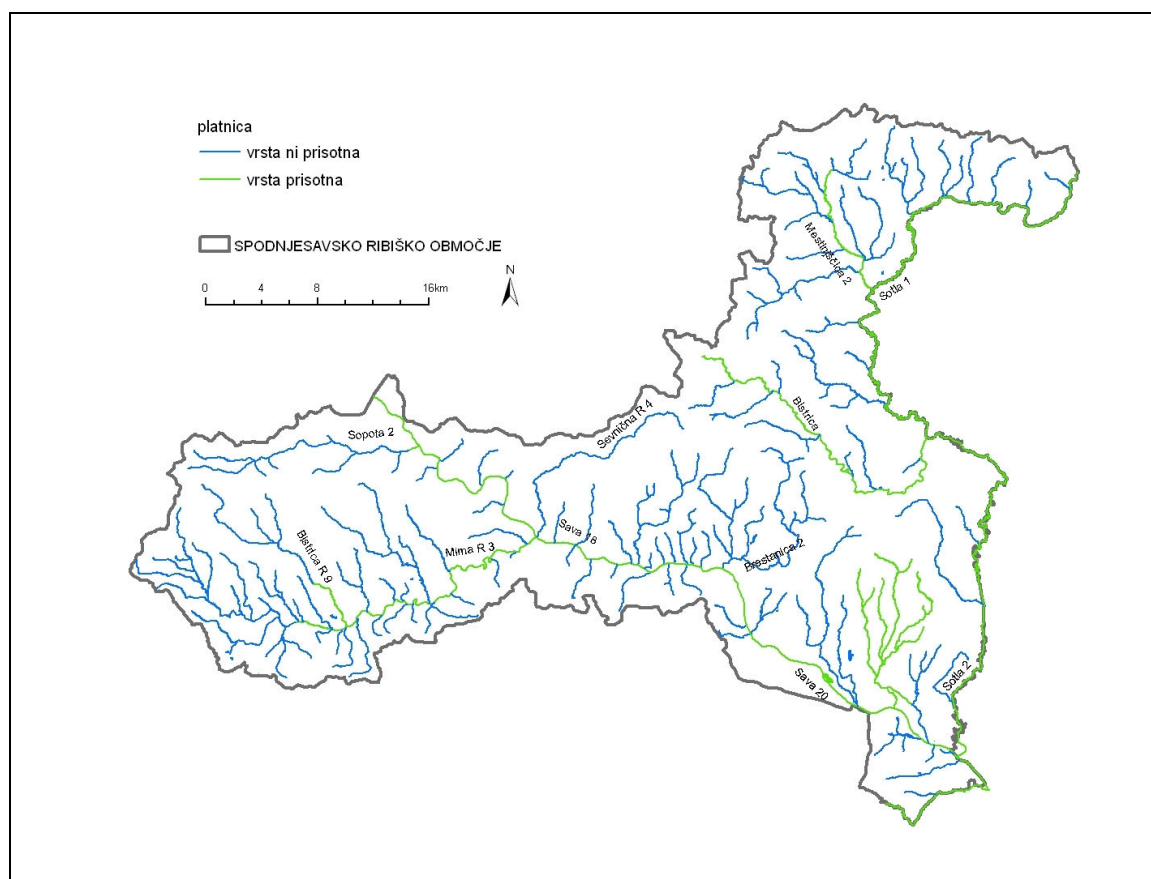

Slika 9. Razširjenost soma v spodnjem savskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

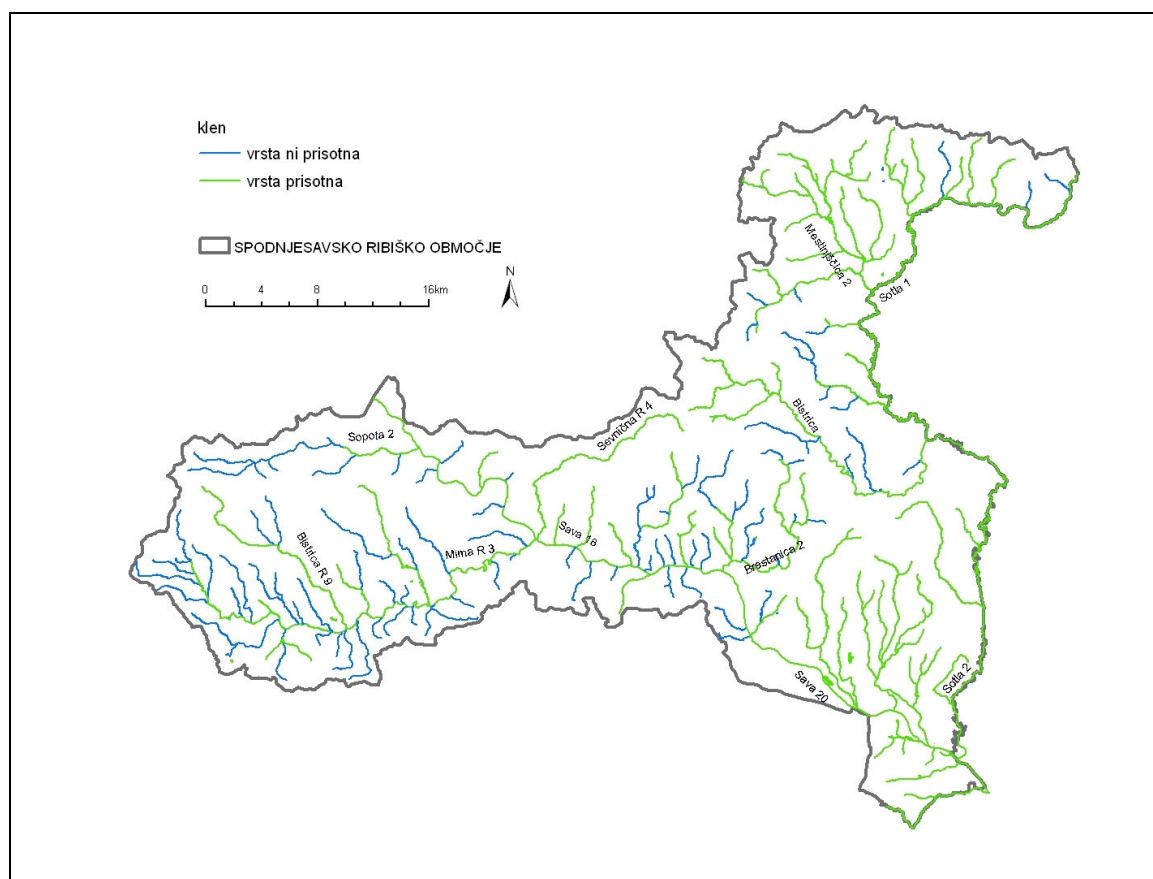

Slika 10. Razširjenost podusti v spodnjem savskem ribiškem območju

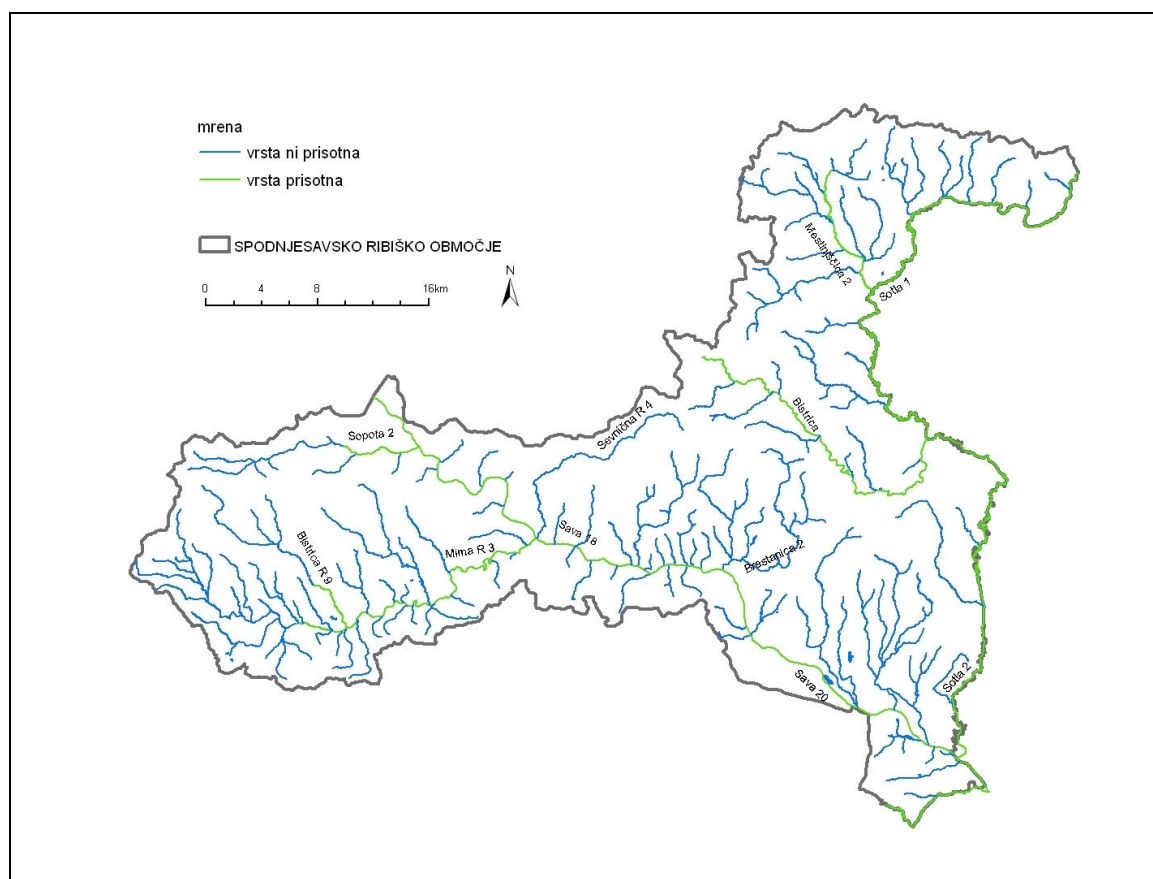

Slika 11 Razširjenost platnice v spodnjem savskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjėsavskem RO-osnutek

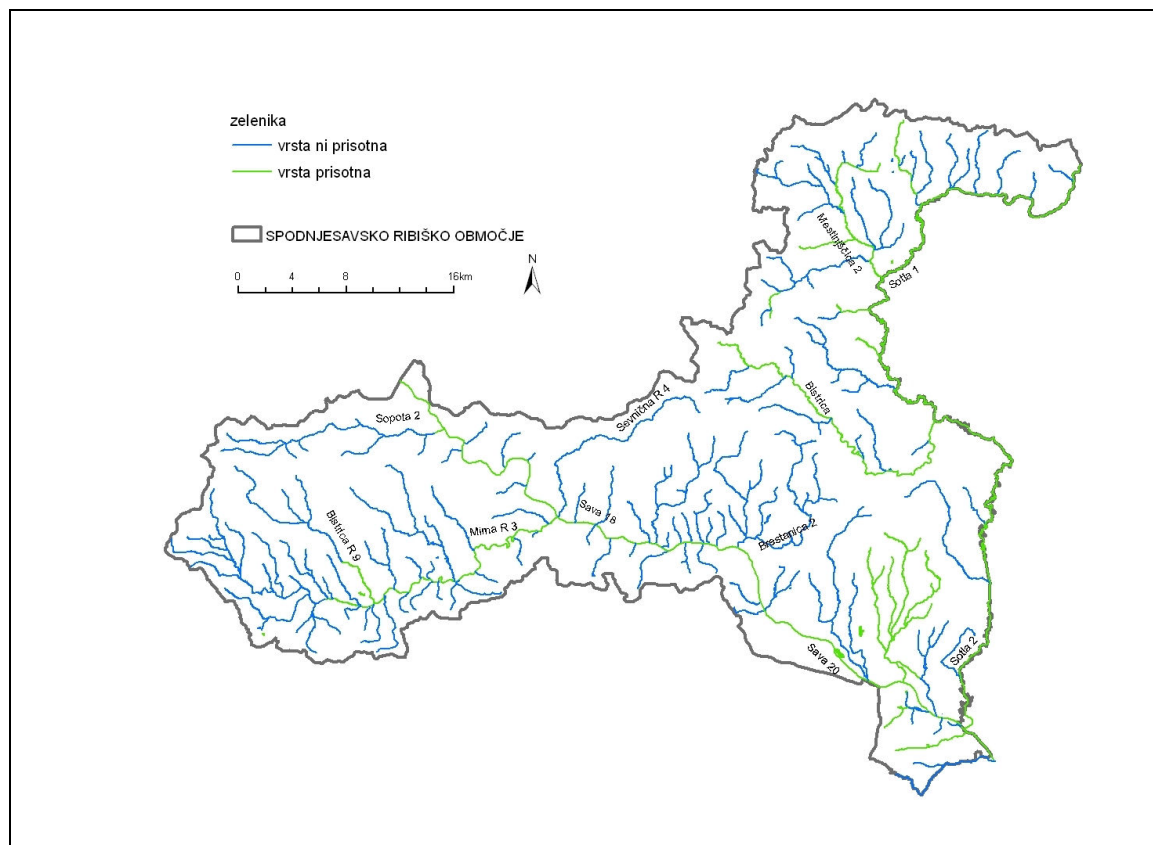

Slika 12. Razširjenost klena v spodnjėsavskem ribiškem območju

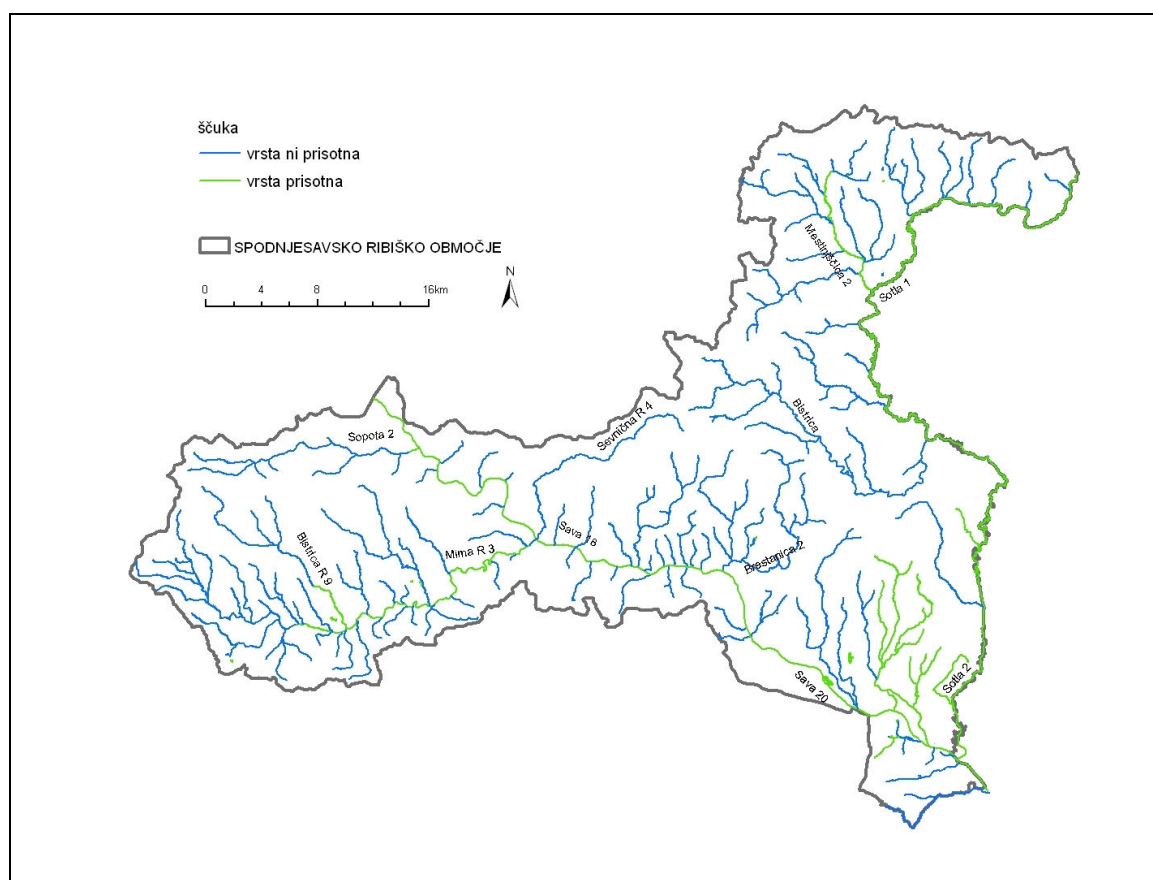

Slika 13. Razširjenost mrenea v spodnjėsavskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

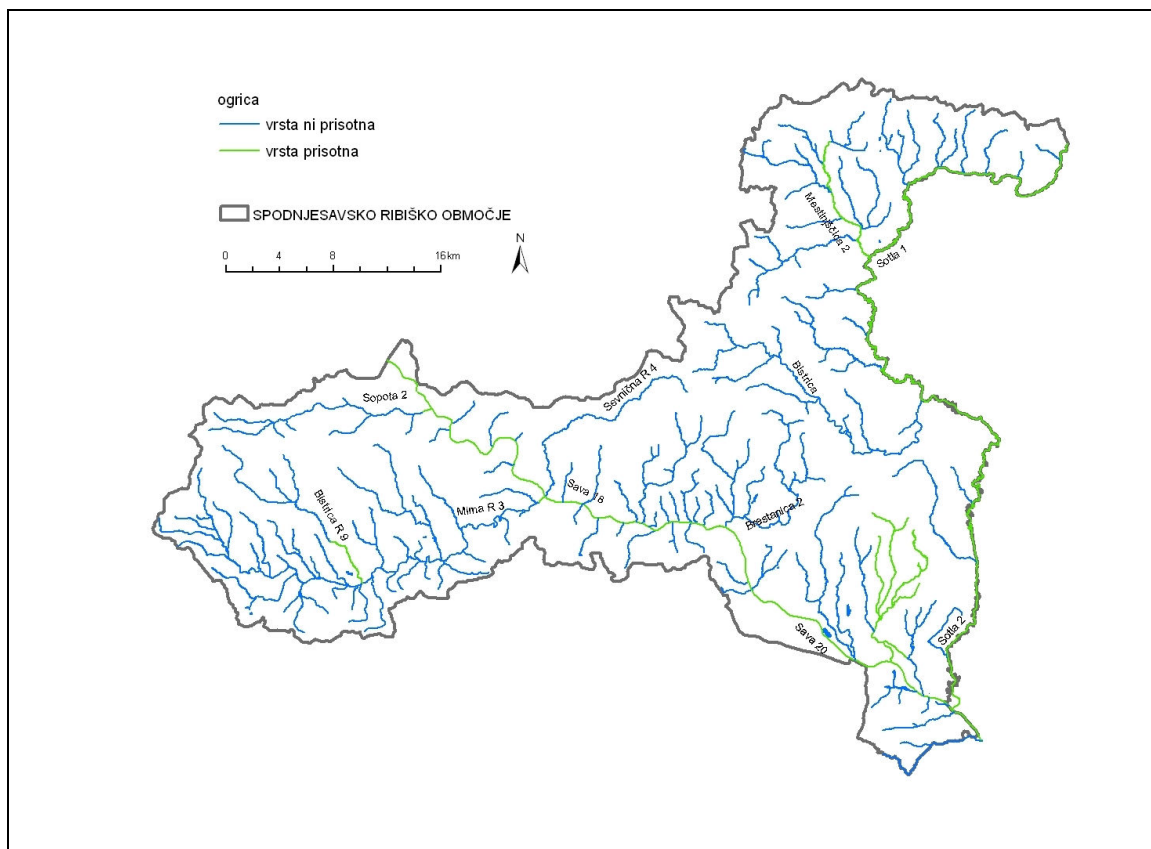

Slika 14. Razširjenost zelenike v spodnjem savskem ribiškem območju

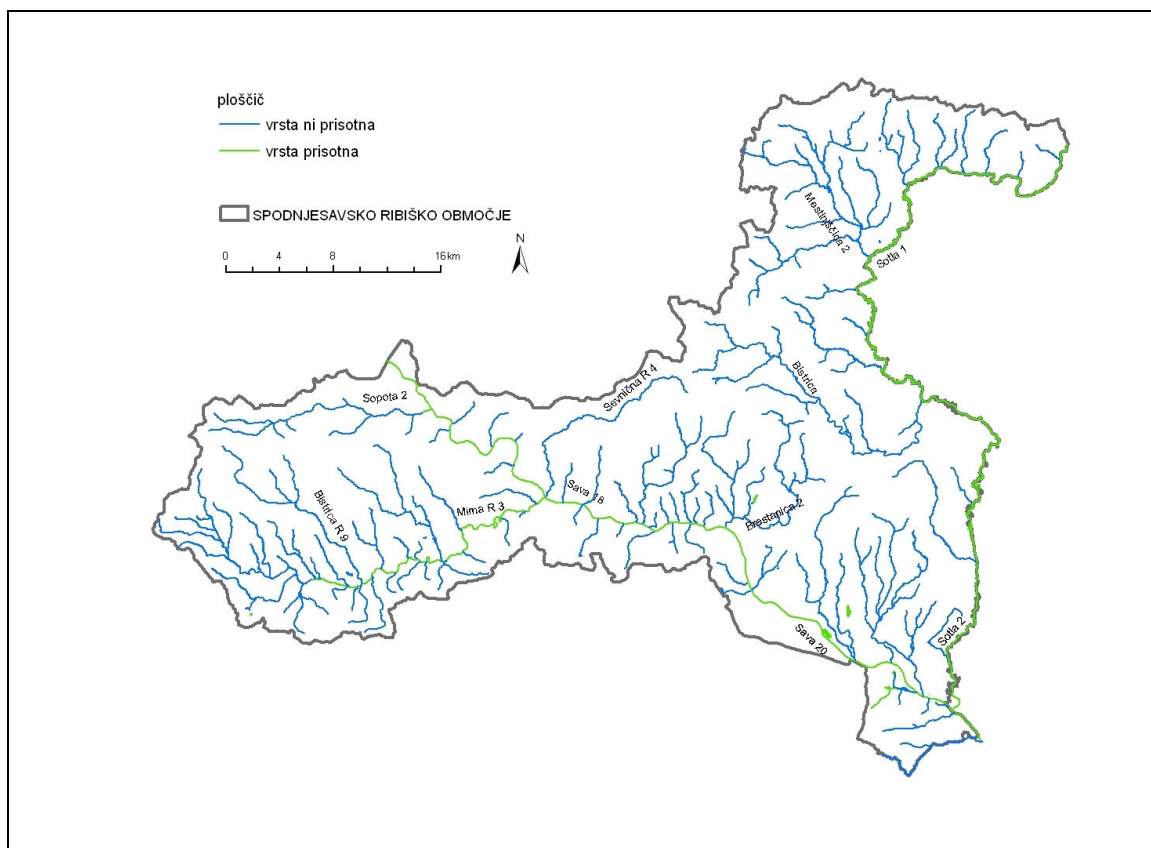

Slika 15. Razširjenost ščuke v spodnjem savskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

Slika 16. Razširjenost ogrice v spodnjem savskem ribiškem območju

Slika 17. Razširjenost ploščiča v spodnjem savskem ribiškem območju

Ocena naseljenosti in dinamike rasti

V spodnji tabeli so prikazani podatki o naseljenosti rib v nekaterih vodotokih spodnjiesavskega ribiškega območja, kjer so bile opravljene raziskave v zadnjih letih. Podatki so povzeti po ihtioloških raziskavah, ki jih je izvajal Zavod za ribištvo Slovenije.

Tabela 4. Številčnost in biomasa rib v nekaterih vodotokih spodnjiesavskega ribiškega območja

Vodotok	Lokacija	Datum	Abundanca (št./ha)	Biomasa (kg/ha)
Sava	Brežice	jesen 2008	4303	424,2
Sava	sotočje s Krko	jesen 2008	2511	873,8
Sava	Mokrice	jesen 2008	2602	362,9
Sava	sotočje s Sotlo	jesen 2008	569,7	630,4
Sotla	Bračna vas	jesen 2008	22534	780,9
Sotla	Rigonce	jesen 2008	29610	705,8
Dolnjevaški potok	Dolenja vas	25.9.2008	17688	100,39
Gabrnica	1 km SV od vasi Cundrovec	24.9.2008	14977	177,92
Močnik	Spodnji Obrež	9.7.2008	24984	516,51
Negota	Gabrje pri Dobovi	24.9.2007	32916	295,75
Sromljica	Glogov Brod	24.9.2008	33926	683,69

Podatki o drstiščih

V spodnji tabeli je prikazan seznam drstišč v spodnjiesavskem ribiškem območju, vrste rib, ki se drstijo na posameznih drstiščih, ocenjena površina posameznega drstišča, čas glavne drsti in geografske koordinate.

Tabela 5. Drstišča v spodnjiesavskem ribiškem območju

ribiški okoliš	vrsta	velikost (m ²)	revir	čas drsti	y koordinata	x koordinata
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R3		515597	91228
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna R3		515597	91228
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna R3		515597	91228
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R3		519230	94037
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R3		519230	94037
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna R3		519230	94037
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna R3		519230	94037
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		505837	89881
Mirenski	postrv	ni podatka	Mirna R2		505837	89881
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R2		507487	89640
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		509588	89627
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		510163	89939
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R2		510163	89939
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna R2		510163	89939
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		511011	90675
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R2		511011	90675
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna R2		511011	90675
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		513091	91557
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R2		513091	91557
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna R2		513091	91557
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna R2		513091	91557
Mirenski	podust	ni podatka	Mirna R2		512946	91356
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna R2		512946	91356
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna R2		512946	91356
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna R2		512946	91356
Mirenski	podust	ni podatka	Sava 18		520818	97756
Mirenski	podust	ni podatka	Sava 18		521106	99695
Mirenski	podust	ni podatka	Sava 18		522957	96614
Mirenski	sulec	ni podatka	Sava 18		522750	96763
Mirenski	klen	ni podatka	Sava 18		523631	95809
Mirenski	podust	ni podatka	Sava 18		523631	95809
Mirenski	platnica	ni podatka	Sava 18		523631	95809
Mirenski	klen	ni podatka	Sava 18		530012	94184
Mirenski	podust	ni podatka	Sava 18		530012	94184
Mirenski	platnica	ni podatka	Sava 18		530012	94184
Mirenski	mrena	ni podatka	Sava 18		530012	94184
Mirenski	pohra	ni podatka	Sevnična		523334	96499
Mirenski	pisanka	ni podatka	Sevnična		523334	96499
Mirenski	pohra	ni podatka	Blanščica		530564	94180
Mirenski	blistavec	ni podatka	Blanščica		530298	95530
Mirenski	potočna postrv	ni podatka	Blanščica		530298	95530
Mirenski	pohra	ni podatka	Blanščica		530298	95530
Mirenski	kapelj	ni podatka	Blanščica		530298	95530

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutek

Mirenski	podust	ni podatka	Mirna izliv		522757	95652
Mirenski	klen	ni podatka	Mirna izliv		522757	95652
Mirenski	platnica	ni podatka	Mirna izliv		522757	95652
Mirenski	mrena	ni podatka	Mirna izliv		522757	95652
Mirenski	pisanka	ni podatka	Vranjski potok		526517	95834
Mirenski	globoček	ni podatka	Vranjski potok		526517	95834
Mirenski	klen	ni podatka	Vranjski potok		526517	95834
Mirenski	litofilne ribe	ni podatka	Kobilski potok		520765	98401
Mirenski	pisanka	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	globoček	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	kapelj	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	klen	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	blistavec	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	pohra	ni podatka	Lajnski potok		530022	94378
Mirenski	pohra	ni podatka	Drožanjski potok		524531	96230
Mirenski	klen	ni podatka	Drožanjski potok		524531	96230
Mirenski	litofilne ribe	ni podatka	Črni potok		521013	100301
Brestaniški	klen	1200	Sava 19	maj	536210	93859
Brestaniški	podust	1200	Sava 19	maj	536210	93859
Brestaniški	platnica	1200	Sava 19	maj	536210	93859
Brestaniški	androga	1200	Sava 19	maj	536210	93859
Brestaniški	klen	1200	Sava 19	maj	531414	93526
Brestaniški	podust	1200	Sava 19	maj	531414	93526
Brestaniški	platnica	1200	Sava 19	maj	531414	93526
Brestaniški	androga	1200	Sava 19	maj	531414	93526
Brestaniški	klen	400	Brestanica 2	maj,junij	536652	94094
Brestaniški	podust	400	Brestanica 2	maj,junij	536652	94094
Brestaniški	platnica	400	Brestanica 2	maj,junij	536652	94094
Brestaniški	babica	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	velika nežica	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	klen	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	pisanka	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	pohra	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	globoček	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	pezdirk	ni podatka	Brestanica		536632	93810
Brestaniški	klen	ni podatka	Brestanica		536650	93982
Brestaniški	pohra	ni podatka	Brestanica		536650	93982
Brestaniški	potočna postrv	ni podatka	Ledinski potok		533954	93827
Brestaniški	pohra	ni podatka	Presladolski potok		534072	94170
Brestaniški	navadna nežica	ni podatka	Presladolski potok		534072	94170
Brestaniški	globoček	ni podatka	Presladolski potok		534072	94170
Brestaniški	navadna nežica	ni podatka	Presladolski potok		533603	95039
Brestaniški	piškur	ni podatka	Presladolski potok		533603	95039
Brestaniški	potočna postrv	ni podatka	Leskovški potok		535033	93891
Brestaniški	pisanka	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	pohra	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	globoček	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	kapelj	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	klen	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	blistavec	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brestaniški	velika nežica	ni podatka	Štegna		531111	93392
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	548888	83738

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem savskem RO-osnutek

Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	548888	83738
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	548888	83738
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	548888	83738
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	548888	83738
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	548888	83738
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548888	83738
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	543036	86883
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	543036	86883
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	549903	82839
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	549903	82839
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	krap	ni podatka	Sava	marec	548004	83582
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	krap	ni podatka	Sava 20	maj,junij	548004	83582
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	552807	80849

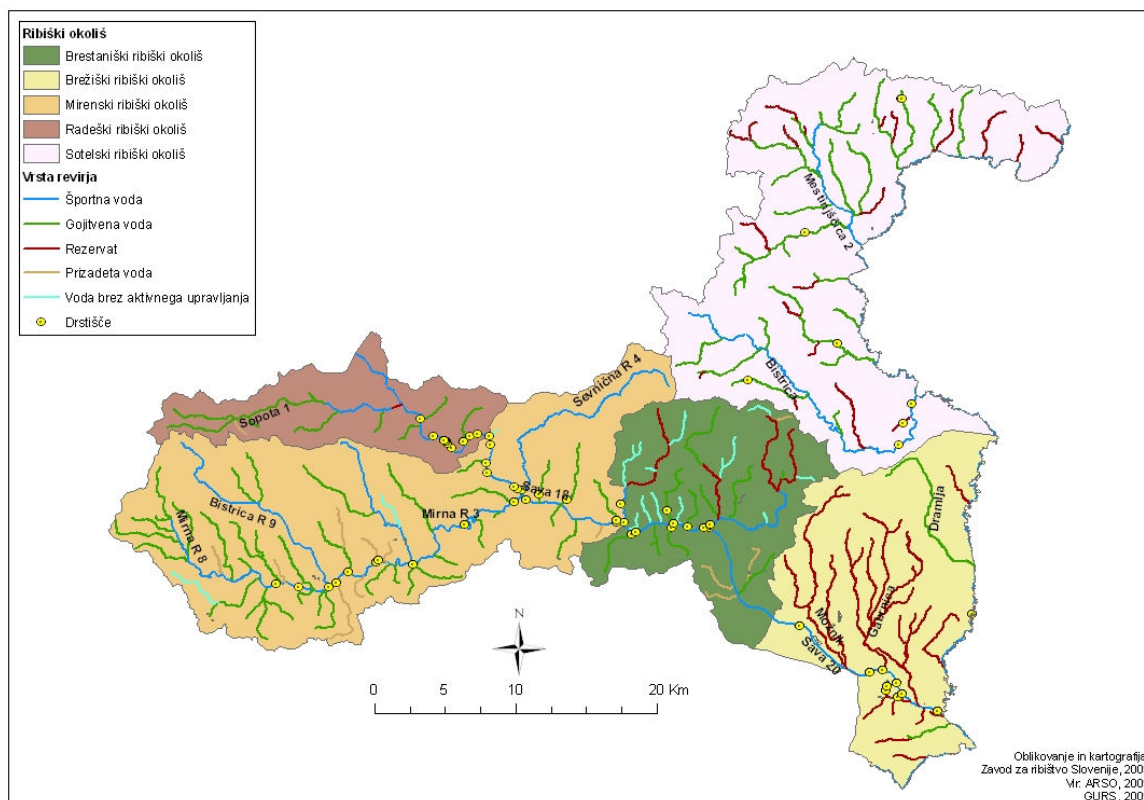
Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutek

Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	krap	ni podatka	Sava	marec	552807	80849
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	krap	ni podatka	Sava 20	maj, junij	552807	80849
Brežiški	podust	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	klen	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	krap	ni podatka	Sava	marec	550278	82041
Brežiški	podust	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	klen	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	ogrica	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	mrena	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	ploščič	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	platnica	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	krap	ni podatka	Sava 20	maj, junij	550278	82041
Brežiški	podust	ni podatka	Sotla	marec	555270	87686
Brežiški	ščuka	ni podatka	Sotla	marec	555270	87686
Brežiški	mrena	ni podatka	Sotla	marec	555270	87686
Brežiški	podust	ni podatka	Sotla	marec	553443	83884
Brežiški	mrena	ni podatka	Sotla	marec	553443	83884
Brežiški	krap	ni podatka	Sotla	marec	554917	94232
Brežiški	ščuka	ni podatka	Sotla	marec	554917	94232
Brežiški	klen	ni podatka	Sotla	marec	554917	94232
Brežiški	platnica	ni podatka	Sotla	marec	554917	94232
Brežiški	podust	ni podatka	Sotla	marec	555357	89908
Brežiški	ščuka	ni podatka	Sotla	marec	555357	89908
Brežiški	klen	ni podatka	Sotla	marec	555357	89908
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Cola	april	550013	81805
Brežiški	ščuka	ni podatka	Mrtvica Cola	april	550013	81805
Brežiški	linj	ni podatka	Mrtvica Cola	april	550013	81805
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Cola	april, junij	550013	81805
Brežiški	ščuka	ni podatka	Mrtvica Cola	april, junij	550013	81805
Brežiški	linj	ni podatka	Mrtvica Cola	april, junij	550013	81805
Brežiški	rdečeoka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549128	82277
Brežiški	androga	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549128	82277
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549128	82277
Brežiški	rdečeperka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549128	82277
Brežiški	rdečeoka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj, junij	549128	82277
Brežiški	androga	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj, junij	549128	82277
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj, junij	549128	82277
Brežiški	rdečeperka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj, junij	549128	82277
Brežiški	rdečeoka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549207	82568

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutek

Brežiški	androga	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549207	82568
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549207	82568
Brežiški	rdečeperka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	marec	549207	82568
Brežiški	rdečeočka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj,junij	549207	82568
Brežiški	androga	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj,junij	549207	82568
Brežiški	krap	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj,junij	549207	82568
Brežiški	rdečeperka	ni podatka	Mrtvica Topla struga	maj,junij	549207	82568
Radeški	podust	ni podatka	Sava 17		519205	99959
Radeški	klen	ni podatka	Sava 17		519205	99959
Radeški	mrena	ni podatka	Sava 17		519205	99959
Radeški	platnica	ni podatka	Sava 17		519205	99959
Radeški	zelenika	ni podatka	Sava 17		517022	100326
Radeški	ploščič	ni podatka	Sava 17		517912	99956
Radeški	ščuka	ni podatka	Sava 17		517912	99956
Radeški	krap	ni podatka	Sava 17		517912	99956
Radeški	podust	ni podatka	Sava 17		517883	99969
Radeški	klen	ni podatka	Sava 17		517883	99969
Radeški	mrena	ni podatka	Sava 17		517883	99969
Radeški	platnica	ni podatka	Sava 17		517883	99969
Radeški	podust	ni podatka	Sava 17		517812	100006
Radeški	klen	ni podatka	Sava 17		517812	100006
Radeški	mrena	ni podatka	Sava 17		517812	100006
Radeški	platnica	ni podatka	Sava 17		517812	100006
Radeški	podust	ni podatka	Sava 17		518046	99782
Radeški	fitofilne vrste	ni podatka	Sava 17		518308	99466
Radeški	platnica	ni podatka	Sava 17		519619	100313
Radeški	platnica	ni podatka	Sava 17		520182	100455
Radeški	sončni ostriž	ni podatka	Sava 17		517817	99998
Radeški	navadni ostriž	ni podatka	Sava 17		517817	99998
Radeški	ščuka	ni podatka	Sava 17		517817	99998
Radeški	smuč	ni podatka	Sava 17		517817	99998
Radeški	fitofilne vrste	ni podatka	Sava 17		516085	101527
Sotelski	podust	400	Bistrica	1/3-30/6	551000	102647
Sotelski	klen	400	Bistrica	1/3-30/6	551000	102647
Sotelski	potočna postrv	ni podatka	Bistrica		550059	99726
Sotelski	potočna postrv	ni podatka	Tinščica		543372	114756
Sotelski	podust	400	Mestinjščica	1/3-30/6	550254	124268
Sotelski	klen	400	Mestinjščica	1/3-30/6	550221	124268
Sotelski	potočna postrv	ni podatka	Zagorski potok		539314	104336
Sotelski	podust	200	Trebčica	1/3-30/6	550351	101284
Sotelski	klen	200	trebčica	1/3-30/6	550351	101284
Sotelski	podust	300	Buča	1/3-30/6	545709	106868
Sotelski	klen	300	Buča	1/3-30/6	545709	106868

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjem RO-osnutku

Slika 18. Drstišča v spodnjem ribiškem območju

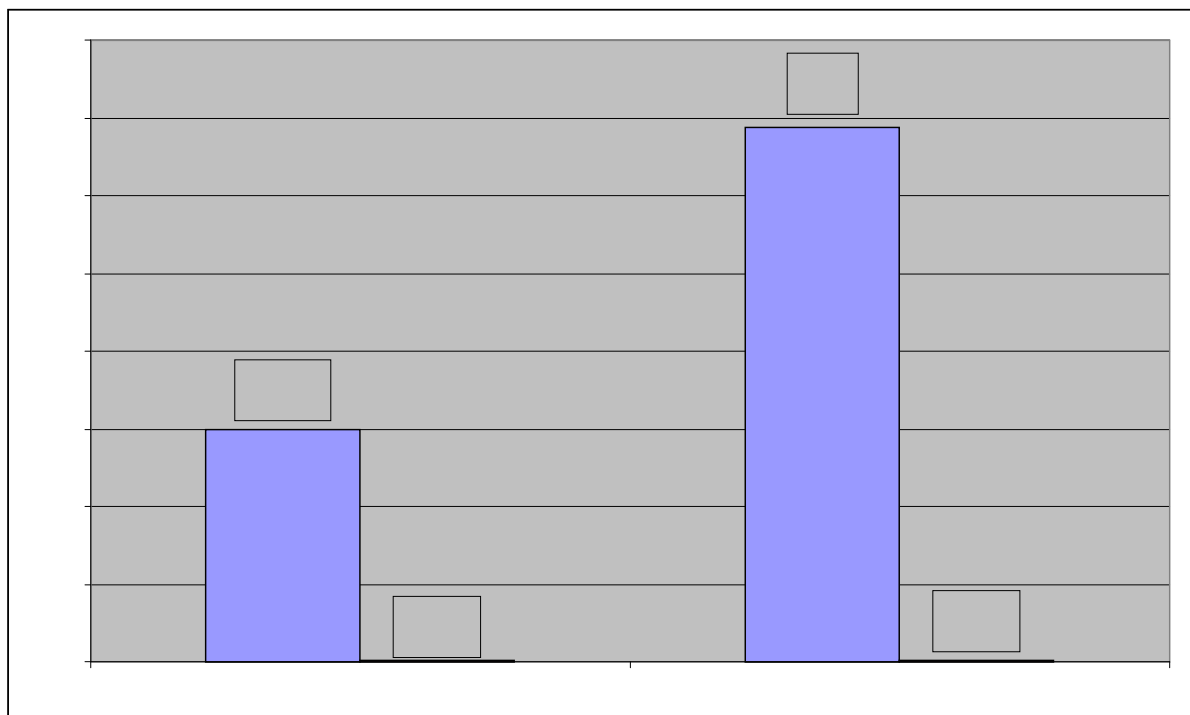
Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja

V pripravi je Pravilnik o pogojih za pridobitev dovoljenj za gojitev rib za poribljavanje, ki bo določil pogoje, pod katerimi je mogoče gojiti ribe za poribljavanja. Predvidoma bo pravilnik sprejet do konca leta 2010. Takrat bo tudi mogoče vzpostaviti evidenco ribogojnic in podatke o gojitvi rib za poribljavanja.

Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja

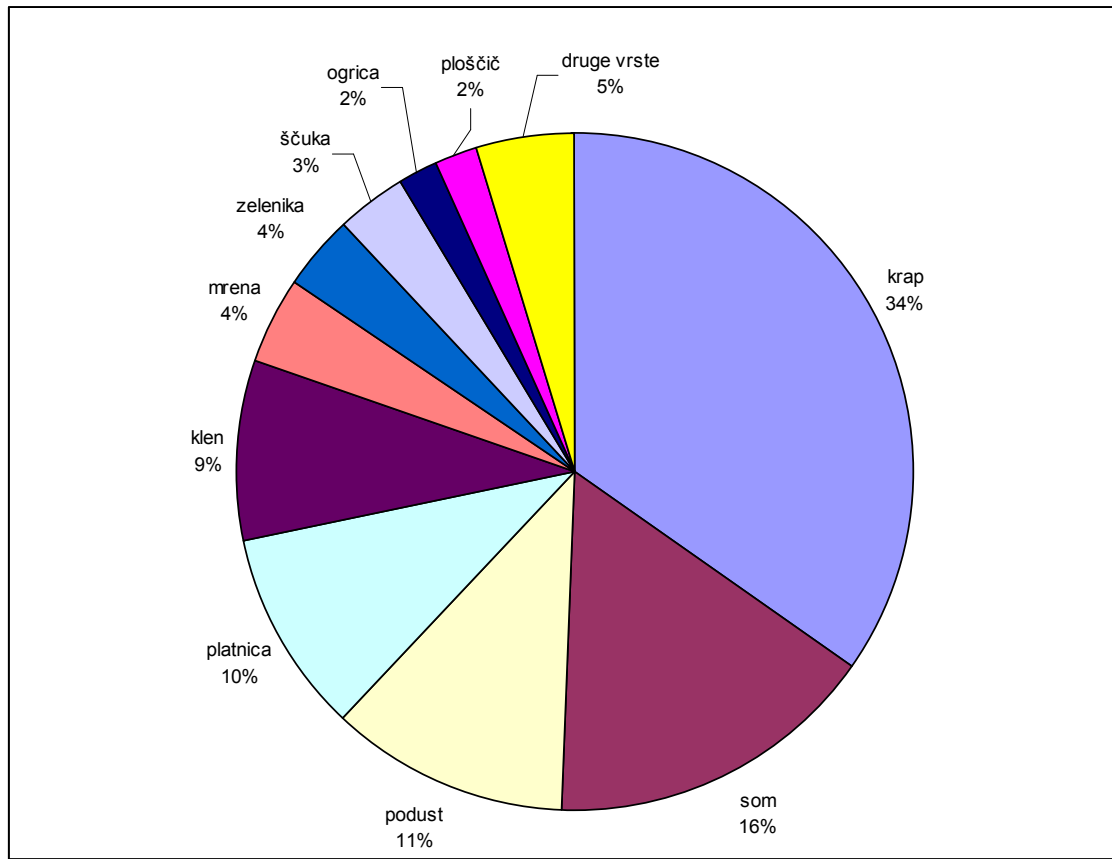
Pregled in presoja uplena

Ribiči so v spodnjesavskem ribiškem območju v obdobju 2006-2008 lovili 28 vrst rib, 2 salmonidni in 26 ciprinidnih vrst rib. Povprečni skupni letni uplen je znašal 34.495 rib s skupno težo 15 t.

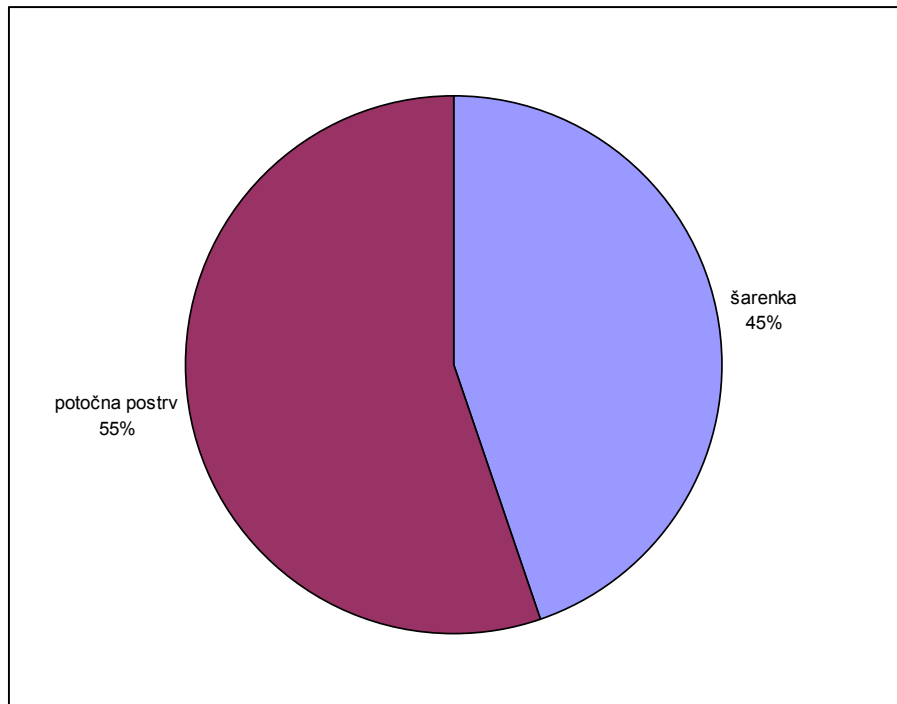
Graf 1. Povprečni letni uplen salmonidnih in ciprinidnih vrst v skupnem uplenu v obdobju 2006-2008

V spodnjesavskem ribiškem območju so ribiči plenili skoraj samo ciprinidne vrste rib. Ciprinidnih vrst rib je bilo povprečno uplenjeno 34.400 v skupni teži 14,9t, salmonidnih vrst rib pa povprečno letno 100 s skupno težo 72kg. V skupnem uplenu rib v obdobju 2006-2008 predstavlja povprečni letni uplen ciprinidnih vrst rib po številu uplenjenih rib 99,7%, delež salmonidnih vrst torej le 0,3%. Tudi primerjava mase uplenjenih rib pokaže, da je delež ciprinidnih vrst rib mnogo večji. V skupnem uplenu rib v obdobju 2006-2008 predstavlja povprečni letni uplen ciprinidnih vrst rib po masi uplenjenih rib 99,5%, delež salmonidnih vrst pa 0,5%.

Graf 2. Deleži posameznih vrst v letnem uplenu (po masi) ciprinidov v obdobju 2006-2008

Ribiči so v spodnjiesavskem ribiškem območju lovili 26 ciprinidnih vrst rib. Največji delež po masi uplenjenih rib v skupnem uplenu ciprinidnih vrst rib v obdobju 2006-2008 ima krap s 34,7% deležom, sledijo som (15,7%), podust (11,4%), platnica (9,8%), klen (8,6%), mrena (4,1%), zelenika (3,8%), ščuka (3,2%), ogrica (2%) in ploščič (1,7%). Delež vseh drugih vrst (po padajočem deležu: srebrni koreselj, beli amur, rdečeoka, bolen, navadni ostriž, navadni koreselj, smuč, pisanec, jez, androga, rdečeperka, linj, črnooka, menek, kečiga, klenič) v spodnjiesavskem ribiškem območju v obdobju 2006-2008 predstavlja 4,8% celotnega ulova.

Graf 3. Deleži posameznih vrst v letnem uplenu (po masi) salmonidov v obdobju 2006-2008

Od dveh salmonidnih vrst rib, ki so jih ribiči lovili v obdobju 2006-2008, potočna postrv (po masi) predstavlja 55,3%, šarenka pa 44,7%.

Pregled in presoja vlaganj

V spodnjem ribiškem območju so v obdobju 2006-2008 ribiči izvajali poribljavanja naslednjih vrst rib (po padajoči številčni pogostnosti): potočna postrv, krap, ploščič, klen, rdečeoka, jez, srebrni koreselj, šarenka, srebrni tolstolobik, navadni koreselj, beli amur, linj, pisanka, rdečeperka, smuč, sulec, pohra, pisanec, bolen, navadni ostriž, ščuka, keslerjev globoček, navadni globoček, babica, navadna nežica, pezdirk, blistavec in androga.

V okviru dopolnilnih poribljavanj »pod trnek« so ribiči vlagali gojenega krapa, šarenko, in potočno postrv. Te ribe izvirajo iz ribogojnic oziroma iz ribnikov, ki jih nato v času ribolovne sezone ribiči prenesejo v ribolovne revirje.

V okviru vzdrževalnih vlaganj se je redno poribljavala potočna postrv, ki izvira iz sonaravne gojitve. Mladice (večinoma velike do 5 cm) iz vališč so ribiči vlagali v gojitvene potoke, večje ribe (nad 15 cm) pa so iz gojitvenih potokov prenašali v ribolovne revirje.

Od ciprinidnih rib je redno potekalo poribljavanje podusti (z večinoma do 5 cm velikimi ribami), krapa (z večinoma do 25 cm velikimi ribami) in klana (z večinoma do 20 cm velikimi ribami). Ribe izvirajo iz ribogojnic in gojitvenih ribnikov.

Vlaganje ščuke, linja, smuča, ploščiča, belega amurja, srebrnega tolstolobika, bolena in jeza so bila manjša, občasna in lokalno razporejena.

Poribljavanja drugih ribjih vrst so bila simbolična. Ob različnih prenosih ali interventnih izlovih se je vlagalo rdečeoko, rdečeperko, keslerjevega globočka, navadnega globočka, babico, navadno nežico, pezdirka, blistavca in androga.

Pregled realizacije načrtovanih ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z novim Zakonom o sladkovodnem ribištvu. Zato pregled realizacije načrtovanih ukrepov ni možen, saj se ukrepi na tem nivoju prvič načrtujejo.

Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z novim zakonom. Zato ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov ni možna.

Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib

V načrtu se določajo temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib v ribiškem območju, ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib, varstvo vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000, ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status in usmeritve za trajnostno rabo rib. Podlaga za izvajanje ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena je srednjeročni načrt ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki se izdela v skladu z načrtom izvajanja ribiškega upravljanja ribiškega območja, znotraj katerega se nahajajo posamezni revirji voda posebnega pomena.

V tem poglavju so podani varstveni cilji in smernice za ohranitev in trajnostno rabo posameznih vrst rib. Od celotne palete varstvenih ciljev in smernic v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu izvajalci ribiškega upravljanja izvajajo le del, druge ukrepe pa morajo v skladu z Zakonom o ohranjanju narave izvajati druge pristojne službe (vodarstvo, varstvo narave) oziroma se ti ukrepi vgradijo v ustrezne sektorske načrte.

Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib

V tem poglavju so podane usmeritve in ukrepi za zaščito in trajnostno rabo nekaterih najbolj pomembnih domorodnih vrst rib, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/2007) dovoljeno loviti.

Pri vseh poribljavanjih se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij posameznih območij, okolišev in revirjev. To pomeni, da v vodna telesa, kjer določena vrsta še ni prisotna, njeno poribljavanje ni dovoljeno, oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Zaradi plenjenja kormoranov so ogrožene populacije nekaterih domorodnih vrst rib, med njimi tudi ogroženih in zavarovanih. Učinkovitost dosedanjih lokalnih ukrepov je ali prostorsko omejena ali kratkotrajna, ukrepi pa so dragi ter delovno intenzivni. Za pripravo kakovostnega programa in ukrepov za zaščito ribjih populacij je treba izdelati dolgoročno strategijo o zaščiti posameznih vrst rib pred plenjenjem kormoranov.

Potočna postrv

Potočna postrv kaže veliko genetsko pestrost, posamezne lokalne populacije se med seboj močno razlikujejo in odražajo prilagojenost na specifično okolje, v katerem živijo. Kot ena ribolovno bolj zanimivih vrst je bila gojena za poribljavanja ribolovnih revirjev v mnogih državah in različnih ribogojnicah, tudi v Sloveniji. Sonaravna vzreja in poribljavanja s

potočno postrvjo v Sloveniji sta bila v začetku zelo dobro organizirana. Ribiške družine, ki so imele ribolovne vode s potočno postrvjo so večinoma imele vališča, v katerih so valile iker potočne postrvi. Iker so pridobili s smukanjem plemenk potočnih postrvi na drstiščih v lastnih ribiških revirjih. Zarod so uporabili za sonaravno vzrejo v lastnih gojitvenih potokih, izlovljene mladice pa za poribljavanje svojih ribolovnih voda.

Zaradi boljšega prilagajanja na pogoje v ribogojnicah se je tudi v Sloveniji razširila gojitev atlantskega tipa potočne postrvi, ki se po mnogih lastnostih razlikuje od naše lokalno prisotne potočne postrvi donavskega tipa. V ta namen so večinoma uporabljali ribogojniško vzrejeno oziroma domesticirano potočno postrv iz Danske (Hansen in Loeschcke, 1994). Ta linija ima svoj izvor v atlantski evolucijski veji, zaradi česar ji pogosto poenostavljeno pravijo kar »atlantska« postrv. Zaradi izrazite prilagojenosti na ribogojniško okolje, kar se odraža v večji in cenejši prireji v primerjavi z divjimi linijami, je med ribogojci zelo priljubljena in se dandanes na široko uporablja po celem svetu (Laikre et al., 1999). Ker se je v preteklosti v Sloveniji premalo pozornosti posvečalo izbiri plemenskih rib za gojenje potočnih postrvi za poribljavanja, se je v ta namen začela uporabljati ribogojniška – atlantska linija, ki je bila v osnovi namenjena za vzrejo mesa. V to smer je šla tudi selekcija plemenk, s čimer se je genska pestrost teh rib manjšala. Iz stališča ohranjanja domačih populacij potočne postrvi je uporaba ribogojniških – atlantskih potočnih postrvi za poribljavanja, popolnoma zgrešena.

V zadnjem desetletju je bilo opravljenih nekaj preliminarnih genetskih analiz potočne postrvi v Sloveniji, ki so pokazale, da je razširjenost »atlantske« domesticirane linije postrvi v slovenskih vodah velika in da skoraj povsod, kjer se izvaja aktivno ribiško upravljanje, že prevladujejo križanci (Snoj, 2007). Temu problemu je potrebno v bodoče posvetiti vso pozornost in na podlagi predhodnih genetskih raziskav za gojitev potočne postrvi tako v ribogojnicah kot pri sonaravni gojitvi uporabljati samo ribe genskih tipov značilnih za lokalne populacije posameznih območij.

Na območju spodnjesavskega ribiškega območja je potočna postrv razširjena predvsem v pritokih Save. Nahaja se v manjših pritokih Save, v Mirni in njenih pritokih ter v pritokih Sotle.

V reki Savi se pojavlja le posamič. Na območju spodnjesavskega ribiškega območja jo najbolj ogrožajo prodne pregrade in jezovi na pritokih (Zabrc 2009).

Kot primarni dolgoročni cilj se zato postavi vzpostavitev ekološko značilnih lokalnih populacij potočne postrvi na posameznih območjih.

Ukrepi: zaščita drstišč in omogočanje primernih mest za reprodukcijo, prehranjevanje, prezimovanje. Mapiranje genotipa potočnih postrvi v ribiških območjih Donavskega porečja, zavarovanje lokalnih ekološko značilnih (genetsko čistih) populacij donavskega tipa, postavitve rezervatov za plemenke, določitev ribogojnic za posamezna območja, določitev gojitvenih revirjev za sonaravno gojitev v naravnem okolju – izberejo se predvsem revirji v postrvjem pasu, načrtovanje in izvajanje repopulacije - določitev obsega poribljavanja za posamezna območja v skladu s potrebami in ekosistemskimi značilnostmi območja.

Gojitev lahko poteka v ribogojnicah in naravnem okolju – sonaravna gojitev. Gojitev za poribljavanja poteka samo v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja in to le na območju donavskega porečja. Plemenke se smukajo v naravi ali se za pridobivanje plemenskega materiala v ribogojnici vzdržuje plemenska jata vzrejena iz iker pridobljenih v naravi oziroma v primeru pomanjkanja iker iz narave tudi iz iker pridobljenih od plemenske jate iz ribogojnice. Zarod se prenese v gojitvene revirje (G1) za sonaravno

gojitev potočne postrvi ali se z njim poribljavajo ribolovni revirji. V primeru prenosa zaroda v gojitvene revirje se po izteku dvoletnega ciklusa sonaravne gojitve mladice izlovijo in prenesejo v salmonidne ribolovne revirje.

Krap

Divji krap je izvorna oblika krapa, iz katerega je bilo s selekcijo vzgojenih več oblik gojenega krapa. V Sloveniji najdemo posamezne osebkke divje oblike krapa praktično v vseh večjih vodotokih, kjer imajo ustrezen habitat. Ti vodotoki so Mura, Drava, Sava, Krka, Kolpa, Vipava in nekateri njihovi večji pritoki. Gojene oblike krapa so v Evropi prisotne že več tisoč let. Gojitev je bila prvotno usmerjena predvsem v prirejo mesa, z razmahom rekreacijskega oziroma pristočnega ribolova in ribolovnega turizma, pa so se v državah z razvitim ribolovnim turizmom začela tudi dopolnilna poribljavanja. Poribljavanja z gojenimi oblikami krapa se vršijo v stoječe in tekoče vode. Danes je v Sloveniji najpomembnejša nepostrvja ribolovna vrsta. V spodnjiesavskem ribiškem okolišu je krap razširjen v Savi, Sotli, Mestinjščici, Gabernici, delu Mirne in v nekaterih ribnikih.

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko prilagojeno poribljavanje gojene oblike krapa, na način, da ne ogroža domorodnih vrst rib.

Ukrepi: za namene poribljavanja se goji izključno v ribogojnicah za poribljavanja. Le ta se izvajajo predvsem v določenih ciprinidnih ribolovnih revirjih in le z odraslimi ribami ter v obsegu, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkim in ekološkim pogojem posameznega ribolovnega revirja, upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v ribiškogojitvenem načrtu posameznega ribiškega okoliša.

Za ohranitev divje oblike krapa v naših rekah je treba postopoma omejiti poribljavanja z gojenimi oblikami krapa ter čim prej izvesti genetske analize obstoječih populacij divjega krapa. Na podlagi rezultatov se načrtuje program vzreje divje oblike za poribljavanja.

Som

Živi v donavskem bazenu in vseh rekah, ki se stekajo proti Baltiškemu morju in v Elbo. Najdemo ga tudi v pritokih Kaspijskega, Azovskega in Aralskega jezera. Naseljen je bil tudi v nekatere reke na zahodu in severu Evrope. Naseljuje tekoče in stoječe vode. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja, v ribnikih, akumulacijah, rečnih rokavih in mrtvicah. Naseljen je bil tudi v reko Vipavo kjer se tudi razmnožuje. V spodnjiesavskem ribiškem območju som živi vzdolž celotnega toka Save, v Sotli, Mestinjščici, Gabernici in nekaterih ribnikih. Potencialno ga ogrožajo onesnaževanje in prevelik izlov.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v ciprinidne ribolovne revirje.

Podust

Danes podust po reki Savi sega do Majdičevega jezua v Kranju, ki je za ribe neprehoden. Nižje po Savi navzdol je podust, glede na podatke o uplenu ribičev prisotna v vseh ribolovnih revirjih Save, ki si sledijo od Kranja dolvodno. V spodnjesavskem ribiškem območju je podust razširjena predvsem v reki Savi, Mirni in Sotli. Posamezni osebki se pojavljajo tudi v manjših pritokih teh rek, vendar gre predvsem za mlajše nedorasle osebke.

V spodnjesavskem ribiškem območju podust ogrožata predvsem onemogočena selitvena pot na drstišča in uničevanje le-teh. V okviru gradnje verige hidroelektraren na spodnji Savi so zaradi jezov selitvene poti prekinjene. Prav tako so uničena znana velika drstišča na območju akumulacij HE Boštanj in HE Blanca.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

Platnica

Platnica živi samo v reki Donavi in spodnjih tokovih njenih večjih pritokov od Bavarske navzdol. Najpogostejša je v porečju Save, kjer naseljuje Krko, spodnji tok Save, Dravo, Muro in njihove večje pritoke, predvsem v izlivnih delih. V spodnjesavskem ribiškem območju se nahaja po celotnem toku Save, v Mirni in v Sotli. Posamezni mlajši nedorasli osebki se lokalno in sporadično pojavljajo tudi v manjših pritokih. V spodnjesavskem ribiškem okolišu platnico še posebej ogroža prekinitev selitvenih poti in uničevanje drstišč. Jezovi hidroelektraren in prodne pregrade onemogočajo selitev na drstišča v Savi ali njenih pritokih. Več znanih večjih drstišč je bilo uničenih v okviru gradnje verige hidroelektraren.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

Klen

Je razširjen v vodah praktično vse Evrope razen jadranskega in vardarskega porečja ter v Skandinaviji. V Sloveniji je splošno razširjen v vseh rekah donavskega porečja. V spodnjesavskem ribiškem območju je klen zelo pogost in splošno razširjen. Ni ga le v nekaterih manjših potočkih in izvirnih delih večjih potokov.

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjesavskem RO-osnutek

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

Mrena

Razširjena je skoraj po vsej centralni Evropi. V Sloveniji je splošno razširjena riba srednjih tokov vseh naših večjih rek. V spodnjesavskem ribiškem območju je mrena razširjena po celotnem toku Save, v spodnjem delu Sopotu, v Mirni, Bistrici, Mestinjščici, Sotli in Bregani.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata mrene, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka in pritokov, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanja ribolovnih revirjev.

Zelenika

Je ena najpogostejših vrst rib v srednji in vzhodni Evropi. V Sloveniji poseljuje predvsem srednje tokove donavskega porečja. V spodnjesavskem ribiškem območju zelenika živi vzdolž celotnega toka Save, v Mirni, Sotli, Mestinjščici, Gabernici in v nekaterih ribnikih.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata zelenike, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka in pritokov, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov.

Ščuka

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjena je po vsej Evropi. V Sloveniji je razširjena v donavskem porečju in jadranskem povodju. Glavni vzrok njegove ogroženosti so regulacije in uničevanje drstišč. V spodnjesavskem ribiškem območju se ščuka nahaja v reki Savi in v nekaterih pritokih: v Sotli, Mirni, Gabernici, Negotu in v nekaterih ribnikih.

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjesavskem RO-osnutek

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, trajnostna raba in vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe (odnos plen-plenilec), ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Ogrica

Živi v donavskem in vardarskem bazenu ter pritokih Črnega morja, porečju Elbe in pritokih Kaspijskega morja ter na severu v južnih delih Švedske in Finske. Naseljuje tekoče in stoječe vode, ki imajo čiste pritoke, kamor lahko zahaja na drst. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja. V spodnjesavskem ribiškem območju je ogrica prisotna v celotni Savi, v Mirni in v Sotli. Potencialno jo ogroža onesnaževanje.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata ogrice, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Ploščič

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjen je skoraj po vsej Evropi. V Sloveniji živi v srednjih in spodnjih tokovih rek donavskega porečja, v ribnikih, akumulacijah, rečnih rokavih in mrtvicah. V spodnjesavskem ribiškem območju je ploščič razširjen na posameznih lokacijah v Savi, v Sotli in v Mirni. Kljub temu, da je potamodromna vsrta, ga zaradi njegovih življenjskih navad vodne pregrade ogrožajo manj kot ostale potamodromne vrste (Zabrc 2009).

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Druge domorodne vrste

Druge domorodne vrste kot so, rdečeoka, rdečeperka itd. se lahko poribljava iz ribnikov in ribogojnic, ki imajo dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja. Pri tem se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij, pomeni, da v vodna telesa, kjer obravnavana vrsta še ni prisotna, poribljavanje ni dovoljeno oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Tujerodne vrste

Šarenka

Šarenka je tujerodna vrsta, ki je bila iz Severne Amerike v Evropo prinesena v drugi polovici 19. stoletja, v Slovenijo pa leta 1890, takrat predvsem za gojitev v ribogojnicah. V zadnjih treh desetletjih prejšnjega stoletja se je pričela množično uporabljati za dopolnilna poribljavanja (pod trnek) v ribolovne revirje. V nekaterih slovenskih vodotokih se redno drsti.

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko omejena uporaba na način, da ne ogroža domorodnih vrst rib.

Ukrepi: gojitev šarenke v ribogojnicah za gojitev rib za poribljavanja, dopolnilna poribljavanja določenih ribolovnih revirjev v času ribolovne sezone, prenehanje poribljavanja pred zaključkom ribolovne sezone, uporaba sterilnih šarenk. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkemu in ekološkemu pogojem posameznega ribolovnega revirja, upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v RGN-ju posameznega ribiškega okoliša.

Poribljavanje s tujerodnimi vrstami je lahko izjemoma dovoljeno, če tako kažejo ugotovitve postopka presoje tveganja za naravo in to ni v nasprotju z režimom varovanih območij (Natura 2000 območja in zavarovana območja) ter na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Zmanjšuje se številčnost populacij vseh tujerodnih vrst na celotnem območju, prednostno na območjih z naravovarstvenim statusom in na vseh vodnih telesih, ki niso izolirana.

Varstvo ribjih vrst zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000

V spodnjiesavskem ribiškem območju od ribjih vrst, uvrščenih na seznam dodatka II Direktive o habitatih najdemo dve vrsti rib. Obe vrsti (sulec, platnica) je dovoljeno loviti.

V spodnji tabeli prikazujemo ekološke zahteve teh dveh vrst rib, katerih habitati se varujejo v spodnjiesavskem ribiškem območju.

Tabela 6. Ekološke zahteve vrst iz seznama dodatka II Direktive o habitatih

vrsta	drst	varuje/ne varuje potomstva	prehranjevanje	habitat	temperaturne zahteve		čas razmnoževanja
					hladnovodna	marec-maj	
<i>sulec</i>	litofilna	varuje	piscivor	reofil	hladnovodna	marec-maj	
<i>platnica</i>	fitofilna	varuje	omnivor	reofil	hladnovodna	marec-maj	

Legenda: Drst: litofilna – ribe odlagajo ikre na ali v prod/kamenje; fitofilna – ikre odlagajo na rastlinje ali dele rastlin; Prehranjevanje: invertivor – hrana so pretežno vodni nevretenčarji; piscivor – hrana so pretežno ribe; Habitat: reofil – hitro tekoče, s kisikom bogate in čiste vode

Ribiško upravljanje se izvaja na način, da se ohranjajo ali vzpostavijo naravne oziroma v naravi podobne združbe rib.

V populacije zavarovanih vrst se posega le na podlagi dovoljenj in sprejetih akcijskih načrtov ter strategij, ki zagotavljajo ugodno stanje vrste. Doselevanje rib se izvaja z vlaganjem avtohtonih, lokalno prisotnih populacij rib. Če to ni mogoče, se izbere najbližjo podobno populacijo rib. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi RGN. Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje populacije vrst (potočne postrvi, podusti, soma...), ki niso iz istega porečja oziroma zaključene geografske enote. Naseljevanje in doselevanje rib se ne izvaja v vodah, kjer se v preteklosti tega ni izvajalo.

Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje doselevanje šarenke in hkrati krepi populacije avtohtonih vrst. Doselevanje šarenke in krapa se omeji na revirje, kjer njuno vlaganje ni v nasprotju s cilji ohranjanja narave. Doselevanje se izvaja s sterilnimi šarenkami, ostalih tujerodnih vrst rib se ne vlaga. Naseljevanje in preseljevanje tujerodnih vrst se ne izvaja.

Ribiška tekmovanja naj se usmerja izven območij z naravovarstvenim statusom. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi RGN.

Odvzem spolnih celic naj se izvaja na način in v obsegu, ki ne bo ogrožal stanja ribjih populacij.

Predvidi se ukrepe za zmanjšanje oziroma odstranjevanje populacij tujerodnih vrst iz naravnega okolja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjesavskem RO-osnutek

V nadaljevanju so podani varstveni cilji in ukrepi za ribje vrste v interesu Evropske skupnosti, ki se varujejo s Habitatno direktivo oziroma Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).

Sulec

V spodnjesavskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 varovano območje, pomembno za varstvo habitatov sulca: SI3000059 Mirna.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata sulca, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij, omejen in uravnotežen uplen, restriktiven ribolovni režim, nadzor drstišč v času drsti.

Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ureditev in nadzor nad črpanjem voda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov.

Platnica

V spodnjesavskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi 2000 varovano območje, pomembno za varstvo habitatov platnice: SI3000059 Mirna.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata platnice, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni), še posebej prodnatih z rastlinami poraslih plitvin in prelivov, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: ohranjanje prodnatih plitvin in prelivov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, prenehanje onesnaževanja vodotokov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, restriktiven ribolovni režim.

Zavod RS za varstvo narave je v letu 2009 na podlagi zahtev Evropske komisije predlagal nova območja za dopolnitev omrežja Natura 2000 in zanje opredelil kvalifikacijske vrste. Predlog novih območij z določenimi varstvenimi usmeritvami se bo upošteval pri pripravi RGN.

Ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status

Ribiško upravljanje v vseh območjih, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status, bo prilagojeno varstvenim režimom posameznih območij. Operativni varstveni ukrepi bodo določeni v RGN-jih za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših, ki se prekrivajo ali delno prekrivajo z območji posebnih varstvenih režimov po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve za trajnostno rabo rib

Trajnostna raba rib pomeni izvajanje ribolova v obsegu, na način in v času, da se z naravnim samoobnavljanjem ali z ukrepi ribiškega upravljanja dolgoročno ohranjajo ribe ter se pri tem ne poslabšuje ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst.

Izvajanje ribiškega upravljanja v spodnjesavskem ribiškem območju bo načrtovano v skladu z načeli trajnostne rabe ribjih populacij. Posegi vanjo so možni le do višine ugotovljenega letnega lovnega prirasta. S tem je omogočeno, da se populacije rib v določenem vodnem okolju reproducirajo in vzdržujejo. Število ribolovnih dni (izdanih ribolovnih dovolilnic) v posameznih ribiških območjih je prilagojeno specifičnim ekosistemskim značilnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov.

Ribiško upravljanje mora biti usmerjeno v ohranitev domorodnih ribjih populacij, tako, da se ohranja njihova velikosti in starostna struktura ter njihovo dolgoročno preživetje. Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN-jih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Upravljanje s tujerodno vrsto šarenko v Natura 2000 območjih bo sledilo dolgoročnemu cilju postopnega zmanjševanja in v končni fazi prenehanja poribljavanja šarenke ter prehod na poribljavanja izključno domorodnih vrst. Za doseg tega cilja se izvajajo naslednji ukrepi: gojitev domorodnih postrvjih vrst. V donavskem porečju je to potočna postrv z genetsko preverjenim poreklom in upoštevanjem lokalnih populacij, v jadranskem povodju pa soška postrv z genetsko preverjenim poreklom in upoštevanjem lokalnih populacij.

Za izdelavo strategije upravljanja s šarenko se predlaga izvedba projekta »Monitoring populacije šarenke, njene interakcije z domorodnimi vrstami in raziskave prehrane šarenke«

Načela posegov v populacije rib

Ribolovni režim

Ribolovni režim v celinskih vodah je določen s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007 V njem so določene najmanjše dovoljene lovne mere in varstvene dobe za posamezne lovne vrste rib (Tabela 7).

Tabela 7. Najmanjše dovoljene lovne mere in varstvene dobe za posamezne lovne vrste rib v spodnjesavskem ribiškem območju

Vrsta ribe	Najmanjša mera (cm)	Varstvena doba
Sulec	70	15. 2.-30. 9.
Potočna postrv	25	1. 10.-31. 3.
Jezerska postrv	40	1. 10.-31. 3.

Načrt ribiškega upravljanja v spodnjiesavskem RO-osnutek

Lipan	30	1. 12.-15. 5.
Ščuka	50	1. 2.-30. 4.
Smuč	50	1. 3.-31. 5.
Som	60	1. 5.-30. 6.
Bolen	40	1. 5.-30. 6.
Linj	30	1. 5.-30. 6.
Podust	35	1. 3.-31. 5.
Platnica	35	1. 3.-31. 5.
Klen	30	1. 5.-30. 6.
Klenič	20	1. 5.-30. 6.
Mrena	30	1. 5.-30. 6.
Pohra	20	1. 5.-30. 6.
Ogrica	30	1. 5.-30. 6.
Ploščič	30	1. 5.-30. 6.
Androga	25	1. 5.-30. 6.
Jez	35	1. 3.-31. 5.
Menek	30	1. 12.-31. 3.
Rdečeperka	/	1. 4.-30. 6.
Rdečeoka	/	1. 4.-30. 6.
Čep	20	1. 3.-31. 5.
Navadni ostriž	/	1. 3.-31. 5.
Navadni koreselj	/	1. 5.-30. 6.
Pisanec	/	1. 4.-30. 6.
Zelenika	/	1. 4.-30. 6.
Šarenka	/	1. 12.-28. 2.
Potočna zlatovčica	/	1. 12.-28. 2.
Jezerska zlatovčica	/	1. 12.-28. 2.

Lovne mere in varstvene dobe za posamezne vrste so zaradi višje stopnje njihove zaščite lahko strožje od predpisanih v pravilniku.

Doseganje cilja trajnostne rabe rib je poleg približevanj omogočeno s prilagoditvijo obsega in načina ribolova, ki se določi z ribolovnim režimom. Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih so prilagojeni specifičnim lastnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov. Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih, ribiških okoliših ali revirjih se zaradi razlik med posameznimi prostorskimi enotami razlikujejo od splošno veljavnega predpisanega s pravilnikom. Ribolovni režim v posameznem ribiškem območju, ribiškem okolišu ali revirju je na podlagi specifičnih ekosistemskih značilnosti lahko strožji od splošno veljavnega za Slovenijo.

Obseg ribolova

Obseg ribolova mora biti prilagojen naravni reprodukciji v posameznih delih ribiškega območja in je lahko povečan na račun dodatnih ukrepov, kot so na primer dopolnilna poribljavanja merskih rib v času ribolovne sezone. Poribljavanja odraslih ribolovnih vrst za namene turističnega ribolova morajo biti v ravnovesju z ribolovnim pritiskom in uplenom rib v posameznih ribiških okoliših oziroma ribolovnih revirjih ter taka, da ne ogrožajo ogroženih vrst rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prostoživečih vrst.

Z ribolovnim režimom se določi tudi obseg in način izločanja tujerodnih in posebno še invazivnih vrst rib. Pri določanju obsega ribolova se uravnava največji dovoljeni uplen domorodnih vrst rib in zmanjšuje populacije tujerodnih predvsem invazivnih vrst rib ter preprečuje širjenje tujerodnih vrst rib.

Povečan ribolovni pritisk se lahko kompenzira samo z dodatnim – dopolnilnim poribljavanjem domorodnih in tujerodnih vrst rib merske velikosti. Upravljanje s tujerodnimi vrstami se v skladu z naravovarstvenimi smernicami izvaja samo v smislu pospeševanja športnega ribolova ter mora biti takšno, da ne ogroža domorodnih populacij rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prostoživečih vrst.

V revirjih s trajno povečanim pritiskom, kjer je ribolovni interes zelo velik se lahko uveljavlja omejitev oziroma zmanjšanje dnevnega uplena, prepoved uplena domorodnih vrst rib ali samo ribolov na način »ujemi in spusti«. Tudi v teh primerih je potrebno določiti možen obseg ribolova.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN-jih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Drugi posegi

Sladkovodni ekosistemi so bili v zadnjih stotih letih podvrženi številnim človekovim posegom. Rezultat tega je, da so številne vrste rib izumrle, postale redke ali ogrožene. Ocenjuje se, da trenutno 67 od 200 evropskih vrst rib ogrožajo človekovi posegi.

Med najbolj negativnimi posegi za populacije rib so tisti, ki povzročajo fragmentacijo habitatov. Populacije rib se v takih primerih ločijo na več manjši delov, med seboj so izolirane, kar posledično prinaša manjšo genetsko raznolikost in večjo ranljivost populacij. Kot ukrep v primerih fragmentacije habitatov se uporablja izgradnja prehodov za ribe, kar pa v Sloveniji, razen izjemoma, ni bila dosedanja praksa. Funkcionalnost prehodov za ribe je odvisna od specifičnih pogojev in lastnosti pregrad, ki razdelijo habitate oziroma populacije. V spodnjiesavskem ribiškem območju so pregrade, ki ribam preprečujejo ali otežujejo prehajanje predvsem v reki Savi na spodnjiesavski verigi in na izlivnih delih njenih pritokov (prodni zadrževalniki). Od treh, do sedaj izgrajenih hidroelektrarn ima samo HE Blanca ribjo stezo. Ribja steza je predvidena tudi na HE Krško.

Poleg fragmentacije vodnega prostora se ob gradnji visokih jezov spremenijo tudi lastnosti habitatov. Postavitev in obratovanje hidroelektrarn bistveno spremeni življenjsko okolje rib in ostalih vodnih organizmov. Biotska raznovrstnost je zmanjšana ali izgubljena. Hidromorfološke lastnosti habitatov ter fizikalne in kemijske lastnosti vode se spremenijo. Rečni habitati se spremenijo v jezerske ali poljezerske. Posledično se spremeni vrstna sestava rib, sorazmerja vrst, njihova številčnost, prostorska razporeditev posameznih vrst, pogoji za drst in selitev rib. Populacije tipičnih rečnih (reofilnih) vrst rib, ki zaradi njihovih ekoloških zahtev potrebujejo tekočo vodo, se lahko hitro zmanjšajo ali celo izginejo. V novonastalih pogojih nastopi tudi pomanjkanje hrane za vrste, ki se prehranjujejo z organizmi rečnega dna.

Naseljenost talnih organizmov in raznolikost vrst se močno zmanjša. Velik negativni učinek na ribje populacije ima tudi nihanje vode, ki je posledica obratovalnega režima posamezne hidroelektrarne. Posebno velik je vpliv dnevnega nihanja vode na zarod in mladice, ki ostanejo ujete v depresijah, večjih ali manjših kotanjah, nastalih po umiku vode oziroma zmanjšanju njene globine. V takih primerih lahko pride tudi do pogina zaradi zadušitve, v vsakem primeru pa so v takih strukturah ujete ribe lahek plen plenilcev. V spodnjesavskem ribiškem območju se vpliv obratovanja hidroelektrarn kaže v reki Savi po celotnem njenem toku (od začetka ribiškega območja pa do državne meje). Zaradi dnevnega nihanja vode je funkcionalnost drstišč zmanjšana. Dogaja se, da ikre zaradi upada vodne gladine ostanejo na suhem in propadejo.

Vpliv zaježitve sega tudi dolvodno od elektrarne. Količina in sestava rečnega sedimenta je drugačna od prejšnjega, naravnega stanja. Z zaježitvijo se močno zmanjša ali celo prekine naravni transport rečnih plavin. V strukturi rečnega dna dolvodno od pregrade se močno zmanjša količina drobnih frakcij. Te se usedajo v akumulaciji, kjer povzročijo zamuljenost dna in brežin, medtem ko se dolvodno opaža njihov deficit. Težave se pojavljajo tudi zaradi izvajanja nekaterih nujnih rednih vzdrževalnih del v akumulaciji kot je na primer odstranjevanje usedlin. Poleg tega se spremeni tudi temperaturni režim vode, kar vpliva na celotno združbo vodnih rastlin in živali.

Vzporedno z gradnjo velikih elektrarn se je že v preteklosti na manjših vodotokih gradilo različne vodosilne naprave, v zadnjem času pa vedno bolj tudi male vodne elektrarne, klasične s točkovnim ali kratkim odvzedom vode in derivacijske, kjer se voda od zajetja do strojnice vodi po cevovodu na daljše razdalje (več sto metrov, tudi km in več). Taka gradnja oziroma obratovanje malih elektrarn, potokom na velikih razdaljah odvzamejo vodo in s tem spremenijo njihov značaj in biološke procese. Manj problematičen od obeh načinov gradnje malih hidroelektrarn je tako imenovani klasičen tip male hidroelektrarne, kjer se vodo praviloma odvzame na krajših razdaljah, na že obstoječih jezovih. Zmanjšani pretoki vode v potoke prinašajo spremembe hidromorfoloških lastnosti vodotoka, koristni vodni površini, hidro dinamiki in seveda tudi v življenjskih združbah. Spremenijo se lahko vrstni sestav, sorazmerje vrst, naseljenost na enoto površine in seveda s tem primarna, sekundarna in terciarna produkcija v potoku. V spodnjesavskem ribiškem območju so male hidroelektrarne postavljene na večjih pritokih Save: Sevnica, Blanštica, Mirna, Sopota, Bistrica.

Zaradi prevelikega odvzema rečnih naplavin so bili spremenjeni mnogi pomembni habitati, uničena številna drstišča. Odvzem voda je danes urejen s koncesijami, vendar se še vedno dogaja, da pod naslovom vzdrževalnih del prihaja do nekontroliranega in škodljivega poseganja v prodišča. Pomen dobrega upravljanja s to naravno dobrino je izrednega pomena za biotsko pestrost vodnega in obvodnega prostora. Ohranjanje strukture naplavin - zrnastostne strukture dna, ki je eden od pomembnejših abiotskih faktorjev, neposredno vpliva na vodne življenjske združbe, tudi na ribe in njihove najpomembnejše habitate – drstišča. Za litofilne drstnice, vrste rib, ki ikre odlagajo v prodno podlago, so to ključni habitati, zaščiteni tudi s predpisi.

Siva čaplja, *Ardea cinerea* je v Sloveniji gnezdilec. Ocenjuje se, da gnezdi vsako leto vsaj 500 parov, prezimuje pa 1800 osebkov (http://sl.wikipedia.org/wiki/Siva_čaplja). Poleg malih sesalcev in dvoživk so njena hrana tudi ribe. Pleni predvsem v potokih in manjših, srednje velikih in velikih rekah na plitvejših odsekih.

Zaradi povečanja njene populacije je v mnogih gojitvenih potokih resno ogrožena sonaravna gojitev domorodnih postrvjih vrst. V nekaterih primerih so rezultati tako slabi, da

nadaljevanje sonaravne gojitve ni več smiselno. Predlaga se izvedba projekta s katerim se razišče vpliv sive čaplje na ribje populacije in predlaga možne ukrepe za zaščito rib.

Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib

Za nadomeščanje izpada rib zaradi ribolova, oziroma vzdrževanje optimalne številčnosti populacij domorodnih ribjih vrst glede na nosilno sposobnost vode, ribiške družine izvajajo doseljevanje rib ali poribljavanja z odraslo ribo in z mladimi. Za doseljevanje domorodnih ribjih vrst v območja ribolova - ribolovnih revirjih, izvajalci ribiškega upravljanja njihove mladice pridobivajo na dva načina. Mladice domorodnih postrvjih vrst se sonaravno gojijo v njihovem naravnem okolju – gojitvenih revirjih ali pa tudi v nadzorovanih pogojih v ribogojnicah.

Povečan ribolovni pritisk ribičev v posameznih ribolovnih revirjih spodnjesavskega ribiškega območja se kompenzira bodisi z zmanjševanjem dovoljenega dnevnega uplena ali dopolnilnimi poribljavanji merskih rib vzgojenih v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja. V tem primeru se lahko izjemoma poribljava tudi z merskimi ribami domorodnih in tujerodnih vrst (šarenka, gojeni krap).

Poribljavanja ribolovnih revirjev

Poribljavanja ribolovnih revirjev spodnjesavskega ribiškega območja se izvajajo z mladimi domorodnih vrst rib, v okviru tako imenovanih vzdrževalnih vlaganj, upoštevaje načelo lokalnih značilnosti ribje združbe. Ribe, ki so sicer domorodne za Slovenijo, niso pa prisotne v posameznih ribiških območjih, okoliših oziroma revirjih, se tja ne smejo poribljavati. Izjeme so možne na podlagi ocene tveganja za naravo in/ ali na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

V času ribolovne sezone se izvajajo ukrepi dopolnilnega poribljavanja merskih rib domorodnih vrst rib ter šarenke in krapa, kjer to ni izrecno prepovedano.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN_jih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Vrsta in obseg sonaravne gojitve

Sonaravna gojitev poteka običajno v varstvenih revirjih, gojitvenih potokih in vzrejnih ribnikih. Pri tem je potrebno upoštevati tudi morebiten negativen vpliv take gojitve na biotsko raznovrstnost. Za določitev gojitvenih revirjev za namen sonaravne gojitve je zato nujno upoštevati primernost oziroma nosilno sposobnost posameznih potokov ob upoštevanju njihovega naravovarstvenega statusa.

Sonaravna gojitev se začne z odvzemom spolnih celic s smukanjem spolno zrelih rib v naravi ali v ribogojnici. Odvzem spolnih celic v naravi je načrtovan in omejen v obsegu, ki je primeren in v skladu z načelom trajnostne rabe in potrebami izvajanja ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu. V ribogojnici je dovoljen odvzem spolnih celic od plemenk, ki so vzrejene iz iker pridobljenih od domorodnih rib iz narave. Oplojene ikre se nato valijo v ribogojnicah, kjer je v nadzorovanih pogojih preživetje mnogo večje kot v naravi. Ikre z očmi oziroma zarod se nato vrne v naravno okolje, večinoma v gojitvene potoke. Sledi faza priraščanja v naravnem okolju, ki praviloma traja dve leti, lahko tudi več ali manj, odvisno pač od produktivnosti in hitrosti rasti posameznega revirja. Takrat se mladice z elektroribolovom izlovijo in v okviru vzdrževalnih poribljavanj preselijo v ribolovne revirje.

Sonaravna gojitev se lahko izvaja na dva načina: z vložitvijo zaroda na začetku ciklusa sonaravne gojitve (klasičen način opisan v prejšnjem odstavku) in odlovom mladice na koncu gojitvenega ciklusa. Drugi način, tako imenovani novi način, se izvaja brez vlaganja zaroda, vsake tri leta se odlovijo dve oziroma tri letne mladice. Vse druge ribe ciljne vrste in vse druge ribe spremljevalnih vrst se po elektroodlovu žive vrnejo v gojitveni revir. Sonaravna gojitev se izvaja v skladu z ekosistemskimi značilnostmi območja in potrebami posameznega ribiškega okoliša.

V RGN-jih se za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših določi revirje, kjer se izvaja sonaravna gojitev in obseg gojitve (količina vložene zaroda). Opusti se sonaravna gojitev v revirjih, kjer so v preteklosti rezultati bili slabi ali kjer je to v nasprotju s predpisi o ohranjanju narave.

Odvzem spolnih celic

Odvzem spolnih celic v srednjiesavskem ribiškem območju se izvaja v skladu z načelom trajnostne rabe ribolovnih virov in v posebej zato določenih revirjih in drstiščih ter v obsegu potreb ribiškega območja oziroma posameznih ribiških okolišev.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v RGN-jih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.